DRŽAVNO TOŽILS... v LJUBLJAN...
Dos 20. IX. 1932
krat, priloga

Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIV., štev. 220

Ljubljana, sreda 20. septembra 1933

Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga čislo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—
Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

20. IX. 1908

Svečano in pomembno je v nedeljo Ljubljana v imenu vsega jugoslovenskega naroda počastila spomin Adamiča, Lundra in drugih žrtev, ki so bile na današnji dan pred 25 leti darovane na oltar narodnega odrešenja. Pogled na ono dobo nam je živo predočil srečo, da živimo v svobodni, v svoji narodni državi, obenem pa nam mora biti opomin, da ostanemo budni čuvarji svoje svobode.

Streli avstrijske vojske, ki so pred četrt stoletja šinili v goste vrste množice in s slovensko krvjo orosili ulice Ljubljane, so imeli globok odmev v dušah in srcih našega ljudstva. Kakor vsak nastop Avstrije proti Slovanom, tako se je tudi ta odlikoval z ono brezprimerno brutalnostjo, ki izvira iz oholosti tujega oblastnika, zavedajočega se svoje premoči nad slabšim in potlačenim. Avstrijsko nemštvo je takrat to svojo oholost in brutalnost prignalo do vrhunca. Za tri večere demonstracij, ki so bile v bistvu pač zelo nedolžne, je moral naš živelj plačati s krvjo. Kljub namenoma pretirani uradni cenitvi avstrijska sodna preiskava škode, povzročene po demonstracijah, ni mogla priviti višje, nego na borih 10.000 kron. Nobenemu Nemcu se ni skrivil niti las, toda že šipe na nemških poslopjih so bile avstrijski politični oblasti tako svete, da je poslala na ulico svojo vojsko in se krvavo osvetila nad slovenskim narodom, da tako z najjačjim poudarkom podčrta razliko Slovenca in Nemca pred državnimi zakoni.

Kakor smo že v enem izmed zadnjih člankov na tem mestu naglasili, si avstrijska oblast ni bila svesta, kakšno velikansko taktično napako je zagrešila s tem svojim okrutnim postopkom. 20. september, posvečen s krvjo, je pomenil odslej prelom s preteklostjo. Z njim je stopilo v ospredje mlado narodno radikalno slovensko pokolenje, ki je pokazalo, kako strogo pojmuje program, izražen v njegovem nazivu. Ponovno je treba poudariti, da poklici onih, ki so obležali mrtvi in ranjeni pod streli in bajoneti, razločno govore o sestavu množic, ki so tri večere zapored gospodovale po ulicah našega mesta in mu vtisnile nov pečat, pečat borbenega mladega slovenstva. Delavci, obrtni naraščaj, nameščenci in dijaki, skoro vseskoz sama mladina, o kateri je pisano, da bo kamenje govorilo, ako bi ona molčala. Ta mladina ni molčala in tudi kamenje je govorilo, edino orožje, ki ji je bilo dostopno.

Ta mladina, prepojena narodno radikalnega duha in zaprisežena sovražnica Avstrije, tudi kasneje nikoli ni več molčala in ni stala pasivno ob strani velikih dogodkov. Zaradi svoje borbenosti in železne doslednosti v boju zoper avstrijsko nasilje je kasneje čula bridko negodovanje starejšega pokolenja, ki ni imelo enake žive vere v bližajoče se zarje Vidove. »Ti paglavci nam hočejo zažgati streho nad glavo.« je bil nejevoljen klic iz starih vrst, ki se ničesar bolj ne boje nego bujne mladostne energije in udarnosti, naznanjajoče temeljne izpremembe. »Paglavci« pa se niso ustrašili očitka. Izvršili so svojo nalogo, zažgali so streho ječe, v kateri je čakal smrti naš narod. Podrla se je tisočletna zgradba, o kateri je imelo staro pokolenje trdno vero, da je večna in da ji je sama božja previdnost določila večno vlogo zatirateljice slovanstva.

20. september pa bi pomenil še močnejši in še odločnejši prelom z žalostno preteklostjo, ako ne bi njegov pomen ostal omejen na razmeroma tanko plast našega naroda. Med nami se je namreč komaj teden dni po pokopu žrtev pojavil močan nacionalni činitelj, ki je preprečil, da bi se bila septembrska miselnost zasidrala globoko v našem narodu. Že v Ptuju je na skupščini CMD župnik Treiber nujno priporočal slogo v narodno obrambnem delu; takoj po septembrskih strelih je »Slovenski Narod«, glasilo tedanje napredne struje našega naroda, ponujal roko v spravo, s čimer je pokazal vsekakor dovolj dobre volje in poznavanja občega razpoloženja v našem ljudstvu. Klerikalno krilo je zavoljo tega razpoloženja bilo res prisiljeno, da je omahnilo v slogo, ali ta korak je bil le nekak izhod iz zagate, dokler se ne pomiri javnost in dokler se življenje ne vrne v stare izvožene kolovoze. V dobi septembrskih dogodkov in tik po njih je bil dosegel klerikalizem pri nas svoj višek, zato mu je bilo tudi mogoče, da je z eno samo besedo lahko ustavil gibanje, ki mu je bil zarodek 20. september. Ustavil ga je sicer samo v lastnih vrstah, kar pa je bilo že to velika nesreča za nas. Mnogo manj bi se omadeževala narodna čast Slovencev v prvih vojnih letih in mnogo manj številne bi bile žrtve slovenske krvi za tujega gospodarja, ako slovenski klerikalizem ne bi po septembrskih dogodkih zagrešil narodne veleizdaje.

Slovenski klerikalizem je v svojih ideoloških začetkih odklanjal slovensko univerzo v Ljubljani in se ogreval za nemško katoliško vseučilišče v Solnogradu. Mahničev duh, ki je začel pod Missijevim okriljem zastrupljevati slovensko ljudstvo in mu jemati narodno zavest, vzdramljeno v dobi taborov, je bil uničujoča slana za naše ljudstvo. Narodno gibanje je obložil z očitkom poganstva in s tem vzel našemu življu močno oporo v obupni borbi proti potujčevanju.

Zvest tej tradiciji je slovenski klerikalizem tudi po 20. septembru že čez nekaj dni uskočil iz fronte narodne sloge. Onemogočil je s tem, da bi težke slovenske septembrske žrtve obrodile še večji sad. To je zgodovinsko dejstvo in o tem si moramo biti ob današnji petindvajsetletnici popolnoma na jasnem, da vemo pravilno oceniti današnje napore nezvanih in nepotrebnih zaščitnikov slovenstva.

Slovenija je z iskrenim navdušenjem sprejela predstavnike bratskega poljskega naroda

Tisoči mladine in tisoči odraslih so jih pričakali in pozdravili v Ljubljani — Mogočne manifestacije za slovansko vzajemnost — Zmagoslavna pot na Gorenjsko

Ljubljana, 19. septembra.

S posebnim vlakom so se dopoldne ob pol 10. pripeljali iz Zagreba poljski parlamentarci. Njihov sprejem se je razvil v iskreno in mogočno manifestacijo naše ljubezni do bratskega slovanskega naroda na severu. Ljubljana že dolgo časa ni tako prisrčno in navdušeno sprejemala kakor danes. Od glavnega kolodvora po Masarykovi in Miklošičevi cesti do Uniona je bila pot poljskih gostov

en sam izraz navdušenja, en sam velik šopek rož, tega našega najčistejšega simbola naših čustev, kadar gre za dokaz prijateljstva in bratstva zastopnikom naroda, kakršna je viteška Poljska.

Današnji sprejem poljskih parlamentarcev je pomemben posebno v pogledu navdušenja naše mladine, ki je stala v gostem špalirju vse od kolodvora pa do hotela. Vso pot je med neprestanim vzklikanjem zasipala goste s kupi cvetja, ki so ga gospe in gospodje zbirali v velike šopke in ga ponesli s seboj v hotelske prostore. In pred Unionom! Tu je mladina in z njo vsa množica priredila severnim bratom tako navdušene ovacije, da so se globoko vtisnile v spomin vsem, ki so jih doživeli.

Vedno znova in znova so orili klici gostom, tisoči grl so vzklikali Pojski, tisoči zastavic so vihrali bratom v pozdrav.

In tudi potem, ko so se gostje pojavili na hotelskem balkonu, ko so spregovorili naši mladini in obljubili, da poneso njen pozdrav bodočnosti Poljski — poljski mladini, navdušenja ni bilo kraj. Vera naše mladine v slovansko moč, v slovansko vzajemnost, bratstvo in ljubezen je našla davi priliko, da se manifestira spričo predstavnikov poljskega naroda, ki z obiskom Slovenije zaključujejo svoje potovanje po naši prostrani domovini Jugoslaviji.

Vemo, da so bili poljski parlamentarci ob današnjem navdušenem sprejemu ene misli: velika je ljubezen, katero je narod, ki živi na skrajnem zapadu Jugoslavije, prožil bratom Poljakom. Naj bo ta ljubezen, ki se je ob današnjem sprejemu tako brez predsodkov prikazala, dragim gostom dokaz našega slovanskega ponosa, naše skupne slovanske zavesti.

Prisrčen sprejem na kolodvoru

K sprejemu na kolodvoru se je zbralo mnogo odličnega občinstva. Med drugimi so bili na peronu gg. podban dr. **Pirkmajer**, divizijski general **Cukavac** z oficirskim zborom, župan dr. Dinko **Puc** s podžupanom prof. **Jarcem** ter večino občinskih svetovalcev, podpredsednik senata dr. Fran **Novak**, senatorji **dr. Rožič, dr. Ravnihar** in dr. **Gregorin** ter poslanci dr. **Rape, Pustoslemšek, Mohorič, Koman, Mravlje** in **Klinc**, policijski upravnik **Keršovan**, železniški direktor **Cugmus** z vsemi načelniki direkcije; veleindustrijec **Bonač** za Zvezo industrijcev, **Kajzelj, Urbas** in drugi za Sokolstvo, nadzornik **Rape** za prosvetno upravo itd. Po svojih predstavnikih so bile zastopane menda vse ljubljanske narodne, kulturne in stanovske organizacije ter vse gospodarske institucije. V obilnem številu se je zbralo ženstvo, med njim lepa skupina v narodni noši. Do Zidanega mosta so se zastopnikom poljskega senata in Sejma odpeljali naproti predsednik Društva prijateljev poljskega naroda prof. dr. Rudolf Mole in tam so jih sprejeli tudi narodni poslanci **Krejči, dr. Pivko in dr. Vošnjak.** Z gosti se je pripeljal iz Zagreba tudi podpredsednik praške centrale ČJ lig naš rojak univerzitetni profesor **dr. Murko** iz Prage.

Ko je prispel posebni vlak z gosti, je zaigrala vojaška godba in navdušeni pozdravi so zaorili po peronu. Prisrčno pozdravljeni so izstopili iz vagonov: poljski poslanik na našem dvoru minister **Günther**, naš poslanik v Varšavi Branko **Lazarević**, predsednik Narodne skupščine dr. **Kumanudi**, senator **Tomić**, narodni poslanci dr. **Janković, Stepanović, Kostić, Tripkovič** in **Kovač.** Nato so izstopili tudi vsi poljski senatorji in poslanci, med njimi vicemaršal poljskega parlamenta, znani vseučiliški profesor Vaclav **Makowski** kot vodja delegacije.

Ko se je navdušenje prvega pozdrava poleglo, je spregovoril podpredsednik našega senata dr. Fran **Novak**, ki je v svojem govoru poudaril,

kako veselje je izzvala v srcih vseh Slovencev vest, da obiščejo bratski parlamentarci na svoji poti tudi slovenski del naše države. Ozko nas vežejo s Poljsko spomini na trpljenja polno preteklost, za pomembno sedanjost in upapolno bodočnost.

Podpredsednik dr. Novak je končal z besedami: »Našli ste povsod v naši kraljevini in tudi v tem delu najdete odprta bratska srca in globoko zavest, da je **nujno potrebna solidarnost med poljskim in jugoslovenskim narodom. Močna falanga poljskega in jugoslovenskega naroda naj tvori granitno skalo, ki se je ne more, pa tudi ne sme nihče brez kazni dotakniti.«**

V imenu bele Ljubljane je pozdravil ljube goste župan dr. Dinko Puc. Želel jim je dobrodošlico kot zastopnikom naroda, ki se je stoletja boril za svojo svobodo, boril se s sovražnikom, ki je bil tudi naš sovražnik. V boju proti zatiralcem in tlačiteljem slovanstva smo si hkrati priborili svobodo Poljaki in Jugosloveni.

Vojaška godba je zaigrala poljsko himno, po peronu pa so zaorili navdušeni klici: »Živela Poljska, živeli Poljaki!«

Ganjen se je za toli ljubeznive dobrodošlice zahvalil podpredsedik senata Anton Bogucki. Že poljski pesnik je v zanositih stihih opeval lepoto bele Ljubljane in lepe Slovenije. Veseli se, da more izročiti tople pozdrave poljskega naroda nam, katerih srečne in žalostne dni zgodovine tudi na Poljskem dobro poznajo. **Zastopniki Poljske so srečni, da morejo na svoji poti po naši državi spoznati tudi krasoto jugoslovenske Švice in njene prebivalce. Naj žive Slovenci!**

Triumfalna pot v mesto

Ko so gostje stopili iz kolodvora, jih je spontano pozdravilo na tisoče grl, cvetje je kar deževalo nanje in je bila vsa Masarykova cesta na mah kakor preproga živih barv, po kateri so šli Poljaki vse do Uniona. Nepopisna je bila slika ob obeh straneh Miklošičeve ceste: gostje so imeli že polna naročja cvetja, ki pa še vedno lilo nanje. Tisoči malih trobojk so še povečali vtisk te živobarvne podobe, ki so jo mogla ustvariti le iskrenega navdušenja prepojena srca naše mladine. Pozornost gostov so zbujale tudi gospe v pristnih narodnih nošah, malo Gorenjko v dečvi so si kar podajali iz roke v roke.

Med petjem domorodnih pesmi, ki jih je drugo za drugo intonirala množica, so prispeli gostje do hotela, kjer se je okrog njih zbrala

taka gneča navdušene mladine, da so le s težavo dosegli vhod. Sevėda so morali vsi gostje na balkon, kamor jih je zvalo navdušenje mladine pred hotelom.

In tudi potem, ko sta z balkona spregovorila g. **Bogucki** in poslanec **Dobulewicz**, se ovacije niso polegle. Med prepevanjem pesmi »Hej Slovani« in vzklikanjem bratski Poljski so se množice počasi razšle. Poljski gostje so se po kratkem odmoru v hotelu v avtomobilih odpeljali na Ljubljanski grad in si nato ogledali mesto in nekaj njegovih znamenitosti. tako nebotičnik, muzej in narodno galerijo. nakar so odšli v bansko palačo, kjer jim je ban priredil kosilo.

Svečano kosilo v banski palači

Ob pol 14. se je pričelo svečano kosilo pri g. banu. Belo vrtno dvorano so razsvetljevali kristalni lestenci in jo je krasilo najpestrejše cvetje. Tu so bili zbrani predstavniki poljskega naroda z najodličnejšimi zastopniki Slovenije in države. Svečanost je povzdignila tudi vojaška godba s sijajnim izvajanjem vseskozi domačega programa, posebno naših narodnih popevk. Nad vso to impozantno sliko je dominirala z zelenjem obvita marmorna soha kralja Aleksandra. Še preden so se začeli govori, se je razvilo najboljše razpoloženje. Posebno so udeleženci pozdravili poročilo o dopoldanskem sprejemu, ki so ga čitali v takoj razdeljenem »Slovenskem Narodu«. V drugi polovici kosila se je dvignil ban g. dr. Drago Marušič in pozdravil goste z daljšim nagovorom, v katerem je v bistvu izvajal:

Zvest staremu slovanskemu običaju sprejema naš narod vsakogar, kdor prihaja z dobro voljo in s čistimi nagibi v naše kraje. Toda sprejem, ki ste ga doživeli v Ljubljani, ni samo izraz one oficielne gostoljubnosti in dolžne spoštljivosti, ta sta govorila kri in srce. Ob pogledu na prispele poljske brate so se v nas prebudili spomini iz davnih dob, spomini na junake, nedosegljive vzore domovinske ljubezni. Viteštvo, junaštvo, domovinska ljubezen in hrepenenje po svobodi so bile skupne odlike poljskega in jugoslovenskega naroda. Obema pa je bila tudi usojena grenka Golgota. Težke naloge in ovire so se pojavile takoj ob rojstvu naše svobode. Oba naroda sta morala vložiti vse svoje napore, da si zajamčita varnost svojih meja in uravnovesita svoje notranje življenje. Vsi vaši podvigi in uspehi pa zdaj odmevajo glasno v našem narodu, kajti vsi se zavedamo, da je vaša moč naša moč, da je z vašim sivim Baltikom ogrožen naš sinji Jadran, z vašo Vislo naša Sava in naš Dunav. Bolj ko kedaj prej zahteva od nas današnji čas, da odstranimo vse zapreke postavljene na pot prisrčnemu zbližanju slovanskih narodov, in pristopimo k dejanskemu uresničenju načel slovanske solidarnosti. — Zaključil je g. ban z zdravico prvemu državljanu poljske republike, prezidentu Moscickemu, in vsemu bratskemu poljskemu narodu.

Ko so izzveneli aplavzi in zvoki veličastne poljske himne, zaigrane od vojaške godbe, je spregovoril senator in bivši vojvoda (ban) Vilna g. Roman **Walerij** ter izvajal v glavnem naslednje:

»Poljski narodni predstavniki smo, potujoč skozi vašo državo povsod videli bratska čustva tako pri delavcu, kakor pri bogatašu, tako pri visokih funkcionarjih, kakor pri najsiromašnejšem kmetu. Ljubezen so nam pokazali mali kakor veliki. Mi zlasti cenimo ljubezen dece, te naše bodočnosti. Bili smo v Beogradu, vasi veliki prestolnici, bili smo v Zagrebu, bili smo v orlovskem Cetinju, evo sedaj smo prišli v Ljubljano, kjer nam je vaša deca otvorila svoja srca.

Obiska, ki sta jih napravili Jugoslavija v Poljski in Poljska v Jugoslaviji po svojih narodnih zastopnikih, sta nas zvezala tako, da nas nihče ne more razdvojiti. Iz zadnje vojske smo vi in mi izšli tako, da smo vzeli samo ono, kar je naše. Ustvarili smo si svoji nacionalni državi. Mene kot senatorja Vilna Ljubljana najbolje razume, ker je tudi ona obmejno središče kakor Vilno. Pomen Ljubljane je baš v tem, ker se v njej vidijo izredni rezultati dela in splošnega napredka. Naši sosedje nas najbolj cenijo zaradi vrednosti, ustvarjenih v naših obmejnih središčih. Najboljše jamstvo za našo bodočnost je naše delo. Prožimo roko drug drugemu, da bomo dosegli skupno zmago. V tem imenu kličem: živela Velika Jugoslavija, živel veliki kralj Aleksander Karadjordjević!«

Po teh prisrčnih in ognjevitih besedah, ki jim je sledila naša himna, je zavladalo v dvorani kar najsijajnejše razpoloženje.

Na Gorenjskem

Ob 15. so se gostje s podpredsednikom senata g. dr. Franom Novakom, podbanom dr. Pirkmajerjem, županom dr. Pucem, senatorjem dr. Rožičem in drugimi odličniki odpeljali v dolgi koloni avtomobilov iz Ljubljane. Ob vsej cesti po Ljubljani in Šiški so zastave pozdravljale goste, prav tako jih je pa tudi povsod z največjo simpatijo pozdravljalo občinstvo. Št. Vid je bil ves okrašen s trobojkami. Sredi vasi je goste pričakovala šolska deca s cvetjem in zastavicami, z mladino pa tudi velika množica občinstva. Pred prvi voz je stopil g. Rozman, ki je goste v imenu občinskega odbora pozdravil z zanosnim govorom, nato je pa z lepimi besedami mala Irenica Arkova izročila vicemaršalu senata g. Boguckemu krasno kito cvetja, za plačilo je od visokega zastopnika poljskega naroda dobila poljub na čelo. Po tem ljubkem prizoru je narodni poslanec g. Koman pozdravil goste v imenu prebivalstva in vse soseske. Med veselim vzklikanjem dece je pa naslovil najljubeznivejše besede na deco, bodočnost obeh narodov, poslanec in senator Sejma prof. M. Wawrzinowski.

Ves čas je pomalem deževalo, a vendar je bila vožnja med rožno cvetočimi njivami ajde, med zelenimi travniki in slikovitimi vasicami, nato pa spet med gozdovi Sorškega polja nad vse prijetna.

Prav prijetno je izletnike presenetilo, ko je šolska deca iz Šmartna in Stražišča tudi na starodavnem Gašteju priredila prisrčen sprejem z vzklikanjem in mahanjem z zastavicami.

Sprejem v Kranju

Zlasti ljubeznivo so sprejeli Kranjčani svoje severne brate. Z vseh hiš so plapolale zastave. Pred spomenikom kralja Petra se je kmalu po 15. začelo zbirati meščanstvo. Prostor okrog spomenika so zasedle vse šole z učitelji in profesorji, pred gimnazijo pa so se uvrstili zastopniki oblasti in uradov s sreskim načelnikom dr. Franom Ogrinom na čelu ter odborniki raznih društev in korporacij.

Okrog 16. se je ustavila dolga vrsta avtomobilov, iz katerih so izstopili prisrčno pozdravljeni narodni poslanci in senatorji Poljske v družbi naših poslancev in senatorjev. Pred spomenikom jih je pozdravil z izbranimi besedami župan g. Ciril Pirc, podčrtavajoč veliko ljubezen, ki veže oba bratska naroda. Mladinski pevski zbor deške in dekliške osnovne šole je pod vodstvom učitelja Završnika zapel poljsko in našo državno himno, dijakinja Lota Horakova pa je pozdravila goste v poljščini in slovenščini ter jim izročila tri šopke nageljev.

Za pozdrave se je zahvalil poslanec in tajnik Sejma Wawrzynowski, nakar je gimnazijski mešani zbor pod vodstvom prof. Švikaršiča zapel poljsko narodno himno, občinstvo pa »Hej Slovani«. Prisrčno je bilo slovo, videlo se je, da je goste ganil topli sprejem. Vsi poslanci so se prisrčno poslavljali od Kranjčanov, zlasti še od mladine, ki jih je obsula s cvetjem.

Na Bledu

Nadaljevali so pot proti **Podbrezju**, kjer so bili zlasti prijazno pozdravljeni pred znano Pavlinovo gostilno. Tudi **Radovljica** je bila vsa v zastavah in mladina je pozdravljala drage goste z zastavicami. Za trenutek so se oblaki razklali, da se je izletnikom v vsej mogočnosti pokazal očak Triglav.

Lesce so poljske goste pozdravile z zastavami na cerkvenem zvoniku in po vsej vasi, dobrodošlico jim je pa zaklicalo ob cesti zbrano občinstvo, medtem ko je mladina zasipala avtomobile s cvetjem.

Nekako ob 17. je kolona prispela na **Bled**, ki je pripravil prav sijajen sprejem. Lepa gorenjska dekleta so obmetavala goste s cvetjem, krepki fantje so jih pa obdarovali z velikimi šopki. Pri sprejemu so bili razen Sokola pod vodstvom staroste dr. De Glerie ter velike množice domačinov, kmečkega ljudstva in letoviščarjev, še sreski načelnik dr. Vrečar in župan g. Vovk z občinskim odborom, ki je prav prisrčno pozdravil voditelja gostov, nato je pa goste v poljskem jeziku ogovoril z daljšim govorom g. Šolar v imenu Bleda. Odgovoril je temperamentno poslanec Dabulewicz, ki je rekel, da smo dali Slovenci Poljakom vso svojo dušo, kar bodo on in tovariši sporočili vsemu poljskemu narodu s predsednikom Moscickim in maršalom Pilsudskem na čelu. Po sprejemu so si gostje ogledali Bled. Čez noč ostanejo na Bledu, prenočevali bodo deloma v hotelih, deloma v salonskem vlaku, v katerem potujejo. Danes pa bodo vzeli slovo od naše Slovenije, ki se jim je, kakor so nam vsi zatrjevali, tako omilila.

★

Odhod Poljakov

Poljski gostje se vrnejo z Bleda v Ljubljano danes zjutraj ob 8. in se čez eno uro, **z brzovlakom ob 9. že odpeljejo nazaj v svojo domovino.**

Češkoslovaška uvaja žitni monopol

Važna seja češkoslovaške vlade — Akcija za dvig žitnih cen z uvedbo žitnega monopola

Praga, 19. septembra d. Na včerajšnji seji gospodarskih ministrov je zunanji minister dr. Beneš poročal o zunanjih in trgovinsko političnih zadevah. V zunanji politiki vidi dr. Beneš izboljšanje položaja zaradi francosko - italijanskega zbližanja, ki ne more ostati brez vpliva na Srednjo Evropo. V trgovinski politiki se opaža močno nazadovanje izvoza, na eni strani zaradi valutnega dumpinga nekaterih držav, na drugi strani pa zaradi potrebe, da se omeji uvoz kmetijskih pridelkov. Tako se je skrčil češkoslovaški izvoz v Rumunijo na devetino dosedanjega obsega. Češkoslovaška vlada se je zavezala napram Jugoslaviji in Rumuniji za uvoz gotove množine žita in to obveznost mora izpolniti. V debati je poudarjal minister za kmetijstvo potrebo, da se izpolnijo obveznosti napram državam Male antante, menil pa je, da je treba prej spraviti cene žita na Češkoslovaškem na gotovo višino, kar se more doseči le z uvedbo žitnega monopola. V načelu so se izrekli vsi ministri za monopol, pri čemer je izjavil ministrski predsednik Malypetr, da bi zadostoval monopol za rž, dočim bi minister za kmetijstvo dr. Hodža rad videl, da bi se uvedel tudi monopol na pšenico. Finančni minister je opozarjal v zvezi s tem na obremenitev državne blagajne, za kar ni nobenega kritja.

Turški poset v Sofiji

Ankara, 19. septembra AA. Predsednik turške vlade Izmet paša in zunanji minister Tevfik Ruždi bej sta odpotovala v Sofijo.

Vesti o ostavki Johna Simona

London, 19. septembra č. V političnih krogih se znova širijo govorice, da namerava zunanji minister Simon podati ostavko. Današnji »Daily Herald« poroča, da se je zdravstveno stanje zunanjega ministra tako zelo poslabšalo, da je prisiljen k temu koraku Kot najverjetnejša naslednika omenja sedanjega vojnega ministra Hailshama in prosvetnega ministra lorda Irvinga.

Ameriško priznanje Sovjetske unije

Washington, 19. septembra. g. Kakor zatrjujejo iz zanesljivih virov, namerava Rooseveltova vlada najkasneje do novega leta priznati Sovjetsko unijo in v polnem obsegu obnoviti ž njo normalne odnošaje Ta sklep ni toliko posledica pritiska vplivnih finančnikov in poslovnih ljudi, temveč predvsem priprav, ki so se zaradi priznanja Sovjetske unije vršile že prej, preden je predsednik Roosevelt nastopil svoje mesto Kakor zatrjujejo, bo po oficielnem priznanju imenovana paritetna komisija, ki bo ugotovila zahteve obeh držav.

Akcija za rešitev razorožitvene konference

Francosko-angleški razgovori v Parizu se razvijajo ugodno in so znatno zbližali naziranja o razorožitvenem vprašanju

Pariz, 19. septembra. AA. Po včerajšnji popoldanski konferenci francoskih in angleških delegatov je izšlo uradno poročilo, ki pa ne pove ničesar pozitivnega. Dobro poučeni krogi trdijo, da je angleški državni podtajnik in delegat na razorožitveni konferenci Eden izpremenil svoj prvotni sklep in da ne bo odpotoval v Rim, pač pa je sklenil, da se danes z letalom vrne v London in poroča svoji vladi o svojih razgovorih s francoskimi državniki.

Vse kaže, da Eden zato ni odpotoval v Rim, ker se je v zadnjih dneh vršila izmenjava not med angleško, francosko in italijansko vlado, ki so znatno zbližale stališča o izvedbi razorožitve. Angleška in italijanska vlada sta po vsej priliki priznali upravičenost francoskega stališča.

Paul Boncour in Daladier sta se popoldne sestala z ameriškim delegatom Normanom Davisom, ki je snoči prispel v Pariz s predsednikom razorožitvene konference Hendersonom. Norman Davis je Daladierju izročil osebno spomenico predsednika Roosevelta.

Jutri se bodo pričeli francosko - poljski razgovori. V Pariz prispe poljski zunanji minister Beck. Merodajni krogi izjavljajo že sedaj, da bo Poljska sprejela francosko stališče o razorožitvi.

V četrtek se bodo razgovori med Francijo in Anglijo nadaljevali.

V ponedeljek 25. t. m. bo predsednik francoske vlade Daladier govoril na skupščini Društva narodov v Ženevi. V svojem govoru bo Daladier po vsej priliki odgovoril nemškemu zunanjemu ministru na izjavo, ki jo je dal novinarjem v Berlinu. Zato vlada za Daladierjev govor že sedaj v pariških političnih in diplomatskih krogih živahno zanimanje. Daladierjev govor bo na skupščini Društva narodov prvovrsten dogodek.

Ugoden potek razgovorov

Listi so v splošnem zadovoljni s potekom razgovorov med francoskimi in angleškimi državniki, obenem pa tudi ne prikrivajo, da bo treba pred končnim sporazumom odstraniti še marsikatero oviro.

»L'home libre« priznava, da so bili angleški delegati to pot zelo dovzetni za francoska izvajanja in je sedaj mogoče govoriti o znatnem napredku. Zaradi tega je Daladier mogel včeraj izjaviti, da je položaj znatno boljši, kakor pa je bil meseca junija, ko je Macdonald predložil razorožitveni konferenci svoj načrt razorožitvene konvencije.

»Le Journal« poroča, da je najprej Paul Boncour, nato pa še Daladier pojasnil angleškim delegatom stališče Francije. Oba sta jim tudi izjavila, kaj je v razorožitvenem vprašanju zadnja francoska beseda.

Jasna izvajanja francoskih delegatov so na Edena napravila globok vtis. Priznal je, da tudi angleška vlada uvideva resnost položaja in je v tem pogledu enih misli z angleškim javnim mnenjem. Na kraju je Eden izjavil, da se bo vrnil v London, da se znova posvetuje z angleško vlado. Dodal je tudi, da je po njegovem mnenju potreben nov sestanek v Parizu, in sicer v sredo ali četrtek. Eden je osebno za francosko stališče, vprašanje je le, ali bo utegnil o tem prepričati angleško vlado.

»L'Excelsior« namiguje, da je potreba mednarodnega nadzorstva nad oboroževanjem že izven dvoma, da pa obstaja nesoglasje o načinu kontrolne organizacije. To opravičuje upe, da se bosta francosko in angleško stališče vendarle našli. Izgledi razorožitvene konference niso več tako temni, kakor doslej.

Sestanek Hendersona in Paula — Bouncourja

Henderson, ki je včeraj prispel v Pariz z istim vlakom kakor Norman Davis, je ob 10. dopoldne odšel v zunanje ministrstvo in konferiral z Boncourjem 50 minut, nakar je odpotoval v Ženevo. Boncour je Hendersona poročal o svojih razgovorih z Edenom, vendar mu ni mogel dati še vseh podrobnosti, ker mora Eden prej poročati svoji vladi, ki bo o njegovem poročilu še razpravljala.

Razorožitvena konferenca se bo brzkone sestala 11. oktobra.

Ameriška pripravljenost za sodelovanje

Washington, 19. septembra. AA. Državni tajnik Hull je izjavil, da bi Zedinjene države sodelovale po svojem delegatu na sestanku, ki naj bi proučil možnost ponovnega sklicanja svetovne gospodarske konference, vendar pa so za sedaj mnenja, da je razorožitvena konferenca mnogo važnejša in ji zato posvečajo vso pozornost. Zedinjene države bodo odložile izvedbo svojega pomorskega gradbenega programa do konca razorožitvene konference.

Hull je nadalje naglasil, da Norman Davis ni odnesel s sabo v Evropo nobenega določenega načrta, pa pa se bo v prvi vrsti zanimal za kontrolna sredstva nad oboroževanjem. Mednarodno nadzorstvo naj bi se izvedlo materialno in vsestransko in se ne sme omejiti na proračunsko kontrolo.

Prihod poljskega zunanjega ministra

Varšava, 19. septembra. AA. Zunanji minister Jožef Beck je opoldne odpotoval v Pariz. Spremljajo ga njegova žena in dva uradnika zunanjega ministrstva.

Pariz, 19. septembra. AA. Poljski zunanji minister Beck bo prispel semkaj jutri zjutraj. Popoldne ga bo sprejel zunanji minister Paul Boncour, nato pa predsednik vlade Daladier. Zvečer bo njemu na čast banket v zunanjem ministrstvu na Quai d'Orsayiu. V četrtek bosta Paul Boncour in Daladier gosta poljskega ministra na poljskem poslaništvu, zvečer pa odpotujeta Beck in Paul Boncour z istim vlakom v Ženevo.

Hitlerjevski pogoji Dollfussovi vladi

Za priznanje Dollfussove vlade zahtevajo nemški narodni socialisti uveljavljenje režima v njihovem duhu

Dunaj, 19. septembra AA. »Neues Wiener Tagblatt« je objavil danes »mirovne pogoje, ki jih je sestavil vodja zunanjepolitičnega urada narodne socialistične stranke Rosenberg za obnovo normalnih odnošajev z Avstrijo. Rosenberg zahteva, da mora Avstrija voditi isto zunanjo politiko kakor Nemčija. Podpirati mora Nemčijo v Društvu narodov, sklepati gospodarske dogovore šele po prejšnjem sporazumu z Nemčijo in glede bodoče politike v Srednji Evropi. Notranja politika Avstrije mora biti avtoritativna in prilagodena nemški notranji politiki. Tisk mora prenehati protinemško kampanjo, prepoved avstrijske narodne socialistične stranke se mora preklicati, avstrijska vlada mora amnestirati avstrijske narodne socialiste in jim vrniti avstrijsko državljanstvo, v kolikor jim ga je vzela, vrniti mora zaplenjeno imetje narodnim socialistom, ki so zbežali v Nemčijo, prepovedati sleherno marksistično delovanje, ekstradirati vse nemške begunce, ki so se v Avstriji zatekli, nastopiti proti židom po nemškem zgledu in uvesti clausus ter približati se kar najtesneje gospodarsko Nemčiji na temelju recipročnosti. Na drugi strani bi Nemčija ukinila takso 1000 mark za potovanja v Avstrijo, priznala Dollfussa za šefa avstrijske vlade, priznala patriotsko fronto s pridržkom, da izpremeni program in priznala tudi popolno neodvisnost Avstrije.

Te pogoje je baje izročil Rosenberg neki avstrijski osebnosti. Avstrijski agrarci so predloge proučili in odgovorili s svojimi predlogi, v katerih pristajajo na nekatere točke s pridržki, druge so pa zavrnili, češ, da pomenijo vmešavanje v avstrijske notranje zadeve.

Doznava se, da je baje nemški zunanji minister Neurath izjavil, da Rosenbergovi pogoji niso diplomatski in da premalo upoštevajo realnosti. Neurat je baje nato predlagal, naj bi se pogoji sestavili tako-le: Iskreno sodelovanje obeh držav v zunanji trgovini, uvedba iste notrajne politike v Avstriji kakor v Nemčiji, vendar brez pretiravanja, ureditev vprašanja avstrijske narodne socialistične stranke ob izključitvi slehernega nemškega vpliva.

Glede na vse to je avstrijska agrarna liga izdala komunike, v katerem naglaša, da takih predlogov sploh ni dobila in da zato tudi ni mogla o njih razpravljati. Sicer, zaključuje komunike, pa je odveč govoriti o takih Rosenbergovih pogojih, ker so danes bolj kakor kdaj prej nesprejemljivi.

Starhembergova akcija proti Winklerju

Dunaj, 19. septembra AA. Pod predsedstvom princa Starhemberga se je včeraj vršila v Inomostu konferenca heimwehrovcev, na kateri je bila sprejeta resolucija, ki se v celoti oddaljuje od stališča podkancelarja Winklerja. Kakor znano, se je Winkler jasno izjavil proti fašistični smeri v Avstriji. Starhembergova resolucija pravi, da vztraja Heimwehr na strogi podlagi korporacijske države in na fašizmu kot osnovni misli svojega boja proti narodnim socialistom. Z Winklerjem bo mogoč sporazum, ko bo položaj razčiščen. V to svrho bo princ Starhemberg posetil Dollfussa v pričakovanju, da bo zavzel odločno stališče v prilog fašističnim stremljenjem in proti demokratičnim idejam podkancelarja Winklerja.

Po tem sestanku z Dollfussom bo Heimwehr zavzel svoje končno stališče.

Z druge strani poročajo, da namerava Dollfuss organizirati avstrijsko mladino po primeru italijanskih balil, kar je močno vznemirilo pristaše demokracije.

Snovanje tretje fronte

Dunaj, 19. septembra g. Jutri se bodo sestali zastopniki raznih nacionalnih skupin, med njimi tudi velenemci, ki bodo sklepali o ustanovitvi tretje fronte. Tretja stranka naj bi se imenovala nacionalna fronta. Za svojega voditelja si je menda izbrala dr. Waltherja Riehla, ki je bil pred kratkim izključen iz narodne socialistične stranke. Dr. Riehl je danes odpotoval v Berlin, da stopi v stike z nemškimi vodilnimi krogi. Značilno je, da je pred svojim odhodom poslal dunajskemu policijskemu predsedniku pismo, v katerem ga obvešča, o tem potovanju in obenem prosi, naj bi mu oblastva, če se do gotovega dneva ne bi vrnil iz Nemčije, ne odrekla avstrijskega državljanstva, ker bi bilo potem njegovo bivanje v Nemčiji neprostovoljno.

Krvav spopad hitlerjevcev in heimwehrovcev

Dunaj, 19. septembra AA. Snoči je prišlo v Kohlgrubu na Gornjem Avstrijskem do prepira med narodnimi socialisti in heimwehrovci. Iz prepira se je nato razvila pravcata bitka. Heimwehrovci so morali pred narodnimi socialisti pobegniti in so se zatekli v neko gostilno, kjer se je pretep nadaljeval. Vmes so morali poseči orožniki, ki so le s težavo napravili red. Trije narodni socialisti so mrtvi, mnogo hitlerjevcev in heimwehrovcev pa je ranjenih. Tudi več orožnikov je ranjenih.

Likvidacija bivših južnih železnic

Budimpešta, 19. septembra AA. Včeraj se je v Budimpešti začela mednarodna železniška konferenca o vprašanjih, ki so v zvezi z likvidacijo železniške družbe »Dunav-Sava-Jadran« (bivših južnih železnic). Na konferenci sodelujejo zastopniki Madžarske Avstrije, Češkoslovaške, Jugoslavije in Italije. Gre za tarifska vprašanja in za odškodnino francoskim upnikom.

Tri velika zborovanja JNS v šmarskem srezu

V nedeljo 24. t. m. bodo v šmarskem srezu tri velika zborovanja JNS, in sicer ob 7.30 v Šmarju pri Jelšah, v dvorani g. Habjana za ves šmarski sodni okraj, ob 10.30 v Rogaški Slatini v dvorani tamošnjega kina za ves rogaški sodni okraj, ob 15. pa v Kozjem v sokolski dvorani za kozjanski sodni okraj. Na vseh shodih bodo govorili: ministra dr. Kramer in Puceli, senator dr. Ploj in domači poslanec g. Spindler. Vse krajevne organizacije JNS v šmarskem srezu naj store svojo dolžnost in pripeljejo na zborovanje čim večje število udeležencev.

Odhod zunanjega ministra v Bukarešto

Beograd, 19. septembra. p. Zunanji minister g. Boško Jevtić odpotuje 21. t. m. v Bukarešto na konferenco zunanjih ministrov Male antante, ki se sestane 23. t. m. Po konferenci bodo vsi trije zunanji ministri Male antante prisostvovali velikim svečanostim, ki se bodo vršile od 25. do 27. t. m. v Sinaji v proslavo zgraditve kraljevskega dvorca Peleša, s katerim je tesno združena zgodovina rumunske dinastije. S proslavo bo združena tudi velika revija rumunske vojske.

Kongres slovanskih občinskih hranilnic

Krakov, 19. septembra. AA. Tu je bil otvorjen prvi kongres občinskih in mestnih hranilnic slovanskih držav. Na kongresu je 400 delegatov iz Češkoslovaške, Jugoslavije in Poljske. Vlado poljske republike zastopata na kongresu finančni minister Zavadski in pomočnik notranjega ministra Korask. Razen tega so zastopane na kongresu tudi občinske oblasti večjih poljskih mest.

Odmev beograjskega vladarskega sestanka

Sofija, 19. septembra. AA. Sestanek bolgarskega in jugoslovenskega kraljevskega para na beograjski postaji je napravil v vseh tukajšnjih političnih krogih najglobljі vtis in doživel topel sprejem v bolgarski javnosti. V njem vidijo namreč ne samo važno etapo na poti do zbližanja med Bolgarijo in Jugoslavijo, temveč celo možnost nove orientacije bolgarske zunanje politike, zlasti po podpisu grško-turškega pakta v Ankari.

Vsi današnji listi naglašajo prisrčnost sestanka kraljevskih rodbin obeh sosednih držav in prinašajo izčrpno vse mogoče podrobnosti o srečanju na beograjski železniški postaji. Lista »Utro« in »Zora« sta priobčila razen tega tudi sliki Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije poleg fotografije bolgarskega kraljevskega para. »Zora« prinaša uvodnik pod naslovom »Prvo srečanje«, v katerem pravi med drugim: »Obe državi, ki ju predstavljata oba vladarja, nimata potrebe po tujih posredovalcih, če lahko druga drugi povesta, kar je potrebno. Zlasti niso dobrodošli posredovalci, ki jih nihče ne povabi. Naj ima sestanek na beograjski postaji še tako intimen rodbinski značaj, vendar ni brez političnega pomena, zlasti spričo momentov, v katerih se je vršil.« List pripominja dalje, da sta se Nj. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija nalašč pripeljala iz notranjosti države, da pozdravita bolgarski kraljevski par. »Zarja« je objavila uvodnik pod naslovom »Začetek novih odnošajev«, v katerem pravi: »Jugoslovenski kralj se gotovo spominja, da je naša vzvišena kraljica njegova sestra po teti. Prav tako se spominja, da je kot prestolonaslednik takrat, ko je bil naš sedanji kralj tudi prestolonaslednik, plesal kolo v sofijskem dvoru in ves navdušen govoril o potrebi sodelovanja Bolgarov in Srbov in da se preženo Turki iz Evrope, tako da bi Bolgarija prišla do Egejskega morja, Srbija pa do Jadrana.«

Rumunski princ Nikolaj v Beogradu

Beograd, 19. septembra. p. Popoldne je prispel iz Milana na zemunsko letališče s svojim letalom rumunski princ Nikolaj, brat naše kraljice in rumunskega kralja. Na letališču ga je pozdravil Nj. Vel. kralj v spremstvu vojnega ministra, zunanjega ministra in ministra dvora. Navzoč je bil tudi rumunski poslanik Guranescu. Rumunski princ Nikolaj bo nekaj dni gost našega kralja in bo med tem posetil Kraljevico, nato pa se bo s svojim letalom preko Novega Sada vrnil v Bukarešto.

Preureditev ljubljanske bolnice

Beograd, 19. septembra. v. Ministrski svet je odobril odlok, s katerim se kirurgični oddelek na splošni bolnici v Ljubljani razdeli na dva samostojna kirurgična oddelka.

Imenovanje notarja za Kranj

Beograd, 19. septembra p. S kraljevim ukazom je postavljen za notarja v Kranju namestu pokojnega Frana Tavzesa notar Ivan Bakovnik iz Ljubljane.

Iz državne službe

Beograd, 19. septembra v. V peto skupino je napredoval šolski upravitelj v Št. Vidu nad Ljubljano Ivan Šmajdek. — Za poštnega uradnika pripravnika je imenovan pri direkciji pošte in brzojava v Ljubljani inž. Anton Gosar.

Strašna toča v Južni Srbiji

Peč, 19. septembra. V Peči in skoro po vsej Južni Srbiji je razsajalo danes strahovito neurje. Proti poldnevu se je vsula toča, debela ponekod kakor kurja jajca. Vinogradi v okolici Peči so popolnoma uničeni in cenijo samo tu škodo nad 6 milijonov. Zaradi silnih nalivov so nastale tudi manjše poplave, ki pa lahko postanejo nevarne, če deževje ne bo ponehalo. Na več krajih so se utrgali tudi plazovi, ki so zasuli nekatere ceste.

20. september 1908 v Celju

Spomini na 25-letnico celjskih septembrskih dogodkov — Divjanje celjske poulične druhali proti Slovencem

Po velikih nasilstvih, ki so jih zagrešili Nemci in renegati v nedeljo 13. septembra 1908. v Ptuju in v soboto 19. septembra v Mariboru nad zavednimi Slovenci, je prišlo v nedeljo 20. septembra 1908. na vrsto tudi Celje. Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju je napovedal za 20. september zvečer narodno veselico v Narodnem domu v Celju v prid Sokolskega doma v Gaberju. To je bil našim narodnim nasprotnikom mdobrodošel povod, da znesejo nad nami svoje besno sovraštvo in prirede tudi v Celju »kazensko ekspedicijo«.

Že po ptujskih dogodkih se je čulo iz vrst celjskih renegatov namigavanje, da bo v nedeljo 20. septembra v Celju tako kakor prejšnjo nedeljo v Ptuju. Prosluli celjski renegatski list »Deutsche Wacht«, predhodnik sedanje »Deutsche Zeitung«, je v soboto 19. septembra javno pozival celjsko nemštvo na ulico v obrambo »der deutschen Stadt Cilli«.

V nedeljo 20. septembra dopoldne je zavladala v mestu nenavadna, sumljiva živahnost. Z vlaki je prispela nemška policija iz Maribora, Ptuja in Celovca, obenem pa so prišli tudi razni nemški in nemškutarski pretepači in buršaki iz Maribora, Ptuja in ostalih spodnještajerskih »nemških trdnjav« ter celo iz Brucka. Ptujčane je vodil znani renegat in urednik zloglasnega ptujskega »Štajerca« Linhart. Manjkali niso tudi renegati iz Konjic, s Polzele in iz Slovenjgradca. Celjski Slovenci so takoj spoznali, kaj nameravajo nasprotniki, ter so intervenirali na celjskem magistratu in v Gradcu, a brez uspeha. Nemci so svoje »goste« že dopoldne pogostili in napajali v takratni svoji »Trutzburg« — v hotelu »Deutsches Haus«.

Nemci in renegati so že dopoldne začeli izzivati, popoldne pa se je zbrala druhal na trgu pred kolodvorom in napravila ob prihodu vsakega vlaka ozek špalir pred izhodom s postaje. Ko so prihajali mirni slovenski gostje in drugi potniki z vlakov, jih je druhal pred kolodvorom sprejela z divjim hajlanjem. Kdor ni zakričal »Heil!«, jih je dobil s pestmi in gorjačami po glavi ali hrbtu. Če se je kateri Slovenec drznil postaviti se pretepačem v bran, je bil takoj aretiran. Nemška druhal je lahko neovirano opravljala svoj posel, saj je bila pod zaščito policije, ki je z zadovoljstvom opazovala nasilstva nad Slovenci. Med nemškimi tolpami so se seveda z veliko vnemo udejstvovali tudi celjski renegati in pridno pomagali svojim bratcem iz drugih krajev.

Vse je z napetostjo pričakovalo večera. Ko se je stemnilo, se je pričela zbirati pred Narodnim domom, kjer so imeli Slovenci narodno veselico, nemška vojska, v kateri so bili celjski meščani, buršaki, pretepači iz drugih krajev, mestni delavci, hlapci, brezposelni postopači in drugi. Mestno oskrbništvo je dalo že nekaj dni prej navoziti dva kupa kamenja pred Zvezno tiskarno, da olajša Nemcem delo. Druhal je pred Narodnim domom zapela »Wacht am Rhein«, nato pa se je pričelo bombardiranje Narodnega doma s kamenjem. Pokali so tudi streli v one šipe, ki jih kamenje ni doseglo. Ko so bile šipe in napisne table na Narodnem domu razbite, so priredili Nemci obhod po mestu ter pobili šipe na mnogih slovenskih poslopjih in napise na slovenskih trgovinah. Pri tem so pomotoma razbili tudi napise nekaterih lastnih pristašev s slovenskimi imeni. Med drugim so navalili na Zvezno tiskarno, hišo dr. Serneca, odkoder jih je s strelom iz samokresa pregnal takratni nočni čuvaj Anton Stern, na slov. gimnazijo, šolo šolskih sester, Ljudsko posojilnico, trgovine gg. Stermeckega, Majdiča, Zvezno trgovino, podružnico banke Slavije, tografski atelje g. Picka, hotel »Beli vol« in tudi na kaplanijo pri župni cerkvi, kjer so kričali: »Komm heraus, du windischer Heiland!« (»Pridi ven, slovenski Zveličar!«) Oddelek slovenskega vojaštva 87. pehotnega polka pod poveljstvom stotnika Novaka je med tem prikorakal iz sedanje vojašnice Kralja Petra, napravil kordon pred Narodnim domom in zastražil dohode k poslopju, ker se je bilo bati novih izgredov. Nemška druhal je še dalje tulila za tem kordonom in pretepala Slovence, ki so se vračali z veselice v Narodnem domu. Policija je tudi zvečer mirno gledala početje nemške druhali.

Drugi dan je bilo mesto zopet mirno, razbite šipe in napisne table pa so še dolgo pričale o toli hvalisani nemški kulturi.

Celjski septembrski dogodki so se odigrali v dobi, ko je županil v Celju dr. Jabornegg in ko je bil magistratni predstojnik znani renegat dr. Oton Ambroschitsch.

Od nemške druhali so bili težje ali lažje ranjeni takratni visokošolec g. Ant. Novačan, gg. Vidmar iz Brežic, Radonovič iz Krškega, Sorčan in Pišek iz Hrastnika, Moll iz Trboveli, Andrej Oset iz Št. Jurija ob juž. žel., 13letni ljudskošolski učenec Cilenšek, čevljar Obu iz Velenja in še mnogo drugih Slovencev. Med drugimi sta bila težje ranjena tudi Nemca baron Lenkh in sin, ki sta prišla slučajno v Celje in nista hotela kričati »Heil!« Ko so se Žalčani vračali ponoči domov, jih je skupina nemškutarjev sprejela pri Stigerjevi vili na Ljubljanski cesti s streli, ki na k sreči niso nikogar zadeli.

Septembrski dogodki v Celju so pokazali nemštvo v pravi luči in so močno okrepili narodno zavednost slovenskega življa, ki je bil deset let pozneje rešen krutega nemškega gospodstva in priče novo življenje v svobodni jugoslovenski domovini.

Pojasnila k občinskim volitvam

Kandidiranje banovinskih zdravnikov

Ljubljana, 19. septembra. AA. Kr. banska uprava je na vprašanje »Ali more postati banovinski zdravnik predsednik občine odnosno član občinske uprave?« izdala to-le tolmačenje: »Po § 29. zakona o občinah ne morejo na prvih šestih mestih kandidatne liste kandidirati osebe, ki so v aktivni samoupravni službi. V aktivni samoupravni službi pa so po zadnjem odstavku uredbe o sestavi kandidatnih list itd. (Službeni list štev. 470-73 ex 1933) med drugimi osebe, ki so nastavljene na osnovi Pravilnika o službenih razmerjih, o ustanavljanju mest in o prejemkih banovinskih uslužbencev Dravske banovine z dne 25. aprila 1930. Banovinski zdravniki pa so nastavljeni na osnovi Uredbe o službenem razmerju zdravnikov združenih zdravstvenih občin v Dravski banovini z dne 12. decembra 1930. Ker niso banovinski uslužbenci v zmislu zgoraj citiranega pravilnika, smejo tedaj kandidirati tudi na prvih šestih mestih liste in morejo postati člani občinske uprave odnosno predsedniki občine.«

Ali smejo kandidirati bivši odborniki, ki so bili razrešeni? (A. B. iz C.) Odborniki, ki so bili razrešeni, smejo kandidirati, ako imajo drugače pogoje § 28. zakona o občinah. Sicer je pa o tej zadevi že obravnavalo »Jutro«.

Kdo začasno nima volilne pravice? § 4. zakona o volilnih imenikih se glasi: »Začasno izgubi volilno pravico: 1. Oni, ki so obsojeni na robijo ali zapor, daljši od leta dni, dokler se ne vrnejo v pravice. 2. Oni, ki so obsojeni na izgubo častnih pravic za čas dokler traja ta kazen. 3. Oni, ki so v stečaju (konkurzu). 4. Oni, ki so pod skrbstvom. 5. Oni, ki so z razsodbo izgubili volilno pravico zaradi volilnih kaznjivih dejanj.

Ali se sme na več listah kandidirati? (I. G. iz P.) Zakon glede tega ni dovolj jasen, zakonito to ni prepovedano. Če kdo kandidira dvakrat in podpišejo kandidatno listo različni predlagatelji, je smatrati kandidatno listo kot pravilno.

Ali imajo pravico do kandidature ljudje, ki imajo sobe v občinskih poslopjih v najemu? (I. Z. iz L.) § 28. pod točko 4. izključuje, da ne morejo biti odborniki občinski dobavitelji, podjetniki občinskih del in zakupniki občinske imovine in dohodkov. Kdor ima v najemu stanovanje v občinskem poslopju, torej lahko kandidira in je lahko odbornik. Zakupniki lovišč istotako lahko kandidirajo in so odborniki.

(K. M. iz L.) Železniške uslužbence, ki so stalno nastavljeni, je smatrati za državne uradnike in ne morejo biti na prvih šestih mestih na listi.

(Ž. B. iz P.) § 73. zakona o volilnih imenikih se glasi: »Kdor da ali obeta volilcu darilo ali mu ponudi ali obeta mesto v javni ali zasebni službi, da ga zavede, da podpiše kandidatno listo ali jo ne podpiše, ali da že dani podpis nanjo prekliče, ali da za izvestno kandidatno listo glasuje ali ne glasuje, se kaznuje z zaporom do enega leta in v denarju od 30 do 500 dinarjev. Prav tako se kaznuje tudi volilec, ki ali sprejme darilo ali si ga da obljubiti.

Datum na kandidatnih listah. Po predpisu § 37. občinskega zakona mora biti na kandidatni listi tudi datum in kraj izdaje, kakor to predvideva obrazec kandidatne liste, objavljen v Službenem listu kr. banske uprave z dne 12. t. m. *Zato je vstaviti v prostor med »predstavniki« liste in »predlagatelji« na kandidatni listi tudi kraj in datum izdaje.*

Državljanstvo: (K. J. iz Š.) Na Vaše vprašanje glede aktivne in pasivne volilne pravice tujih državljanov sporočamo, da osebe, ki niso naši državljani, po zakonu nimajo aktivne in tudi ne pasivne volilne pravice, zato ne morejo niti voliti niti voljeni biti.

Občinski blagajniki: Dodatno poročamo, *da morejo občinski blagajniki kandidirati, čim so položili obračun o upravljanju občinske imovine za lanskoletno proračunsko dobo občine.* Letošnjih obračunov o upravljanju te imovine naravno, še ne morejo polagati, ker proračunska doba še ni potekla in to ne more predstavljati ovire za neomejeno kandidaturo pri občinskih volitvah. Predpogoj kandidature pa je seveda, kakor zgoraj omenjeno, če so položili obračun za pretečeno proračunsko dobo.

Sreski šolski nadzorniki ne morejo kandidirati za občinske odbornike, ker so uradniki onega oblastva, ki neposredno nadzoruje občine (§ 28. z. o o.).

Tragična smrt slovenskega orožnika

Umka, 19. septembra. p. V pretekli noči je skupina razbojnikov pod vodstvom zloglasnega hajduka Miloša Mitrovića vdrla v hišo seljaka Milana Radosavljevića ter zahtevala, naj ji izroči denar. Radosavljević je par dni poprej prodal nekaj drobnice in žita ter so vedeli, da ima v hiši večjo vsoto. Ko jim ni hotel izročiti zahtevanega denarja, so njega in vse člane rodbine mučili tako dolgo, da so se skoraj vsi onesvestili. Šele, ko so Radosavljeviću zagrosili, da mu ubijejo ženo in otroke, jim je izročil 20.000 Din, nakar so razbojniki jadrno pobegnili. Za napad so med tem izvedeli tudi že orožniki, ki so bili razbojnikom kmalu za petami. Razbojniki pa so se skrili v zasedo v nekem gozdu in ko so se približali orožniki, so jih sprejeli s streli iz pušk. *Orožniški narednik Škušek Iz Slovenije je bil pri tem ubit, podnarednik Kosta Radivojević pa hudo ranjen.* Razbojniki so nato pobegnili. O dogodku je bila obveščena policija v Beogradu, ki je poslala takoj pomoč. Razbojnike so naposled obkolili v nekem gozdu in upajo, da jih bodo še nocoj zajeli.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, precej hladno. —

Dunajska vremenska napoved za sredo: Oblačno in deževno vreme; prognoza nesigurna.

Naši kraji in ljudje

Bratje s severa navdušeno sprejeti

Podpredsednik senata dr. Fran Novak na desni prvi pozdravlja goste na glavnem kolodvoru. Na levi poleg njega župan dr. Dinko Puc in divizionar general Vladimir Cukavac.

Vicemaršal poljskega sejma g. Anton Bogucki (na levi) se zahvaljuje za presrčne pozdrave. Na desni predsednik naše narodne skupščine g. dr. Kosta Kumanudi.

Gostje gredo po Miklošičevi cesti skozi špalir tisočev navdušenega občinstva.

Izprememba na glavnem kolodvoru

Ljubljana, 19. septembra

Kakor smo že pred dnevi poročali je bil imenovan za šefa glavnega kolodvora v Ljubljani g. *Škof* Franc, kateremu je predal posle dosedanji dolgoletni in zaslužni

načelnik svetnik g. *Ludvik* Avguštin, ki je prestavljen k prometnemu oddelku na direkcijo. V naši javnosti je g. Ludvik znana oseba. Poleg obilice službenega posla je še vedno našel čas in priliko, da se je mogel udejstvovati v raznih nacionalnih organizacijah. Železniško službo je nastopil kot mlad pripravnik že v l. 1895. v Trbovljah. Kot vesten uslužbenec je razmeroma hitro napredoval in ga vidimo 1904 že v svojstvu načelnika na postaji Trnovo-Bistrica. Leta 1906. je prevzel postajo Hrastnik in bil nato tudi kot šef premeščen v Zidani most ter slednjič v istem svojstvu leta 1914. na ljubljanski glavni kolodvor, kjer se te dni poslavlja. Potujoče občinstvo kakor tudi železniško osobje ga bo ohranilo v prijetnem spominu, ker je rad in z veseljem vsakomur pomagal.

Uverjeni smo, da bo tudi novi šef gospod *Škof Fran* z veseljem vršil naporno službo. Kot izkušenemu prometnemu uradniku so mu bila poverjena že zelo odgovorna mesta. Po vstopu v službo k bivši Južni železnici 1909 je služboval v Zidanem mostu, Divači in pri bivšem obratnem ravnateljstvu v Ljubljani. Po prevratu je bil imenovan za prometnega kontrolorja v Virovitici, v letu 1925. pa za postajnega načelnika v Zalogu. Željan spo-

znati tudi druge kraje naše države, je bil na lastno prošnjo premeščen kot šef postaje v Vinkovce. Leta 1928. je bil imenovan za šefa v Nišu ter pozneje v Leskovcu, nakar je bil kot odličen uradnik pozvan v prometni oddelek beograjske oblastne direkcije. Po večletnem službovanju in udejstvovanju v nacionalnih organizacijah v Srbiji je bil premeščen v Ljubljano, kjer je bil vsestranska opora kot pomočnik načelniku g. Ludviku.

Pri slabosti je naravna **»Franz Josefova« voda** prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniki za ženske soglasno prav milo učinkujoč način **»Franz Josefove« vode**, ki je zlasti pripravna za nežni rast ženskega telesa. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Podban dr. Pirkmajer častni občan Cvetkovcev

Ptuj, 19. septembra

V nedeljo je praznovala občina Cvetkovci velik praznik, ker je bilo z otvoritvijo nove ceste Osluševci-Stojnci združeno lepo slavje. Na dvorišču župana Jožka Laha se je zbralo mnogo ljudi, med njimi tudi ugledni gostje: g. podban dr. Pirkmajer, narodni poslanec g. Lovro Petovar, načelnik sreza g. dr. Bratina Zvonko, načelnik sreskega cestnega odbora g. Lado Jerše, banovinski svetnik g. dr. Matej Senčar in domači župnik g. Rehar. Ob pol 16. uri je g. župnik blagoslovil novo cesto, nakar je g. Jerše pozdravil vse zbrane ter nato opisal zgodovino in razvoj nove ceste, ki je bila zgrajena s pomočjo prispevkov kr. banske uprave, pomožne akcije in prizadetih občin samih. Tudi sresko načelstvo in cestni odbor sta zastavila vse svoje sile in dala na razpolago vsa razpoložljiva sredstva za uresničenje davne želje vaščanov. Pohvalil je nesebično delovanje vaščanov samih, ki so mnogo žrtvovali z brezplačnimi vožnjami za potrebni material. Cesta bo gotovo v znatni meri pripomogla k povzdigi ondotnih krajev.

Nato je povzel besedo župan g. Lah, ki je zlasti poudaril velike zasluge g. podbana za cvetkovško občino. Pred sedmimi leti je dobila železniško postajo, zdaj cesto. A kako je bila občina zapuščena pred in med vojno! Župan se je tudi spominjal proslave septembrskih dogodkov v Ptuju in Ljubljani ter pozval prisotne k ovaciji Nj. Vel. kralju in Jugoslaviji. Nato je izročil g. podbanu krasno izdelano diplomo občine Cvetkovci, ki ga je imenovala za častnega občana: »Izvršujoč sklep občinskega odbora, Vam, gospod podban, izročam to diplomo, delo domačih rok, inž. Serajnika. Naj Vam bo to priznanje dokaz, da je Vaše delovanje pravilno in narodu v korist. Želimo Vam, da v istem pravcu svoje plodonosno delo nadaljujete v korist našega ljudstva, v ponos naše banovine in srečo naše Jugoslavije. Čestitam Vam in kličem: živel naš častni občan dr. Pirkmajer!« Vse ljudstvo se je gromko pridružilo. G. podban se je ganjen zahvalil za lepo počaščenje. Vedno je pripravljen koristiti vsem, vendar pa se morajo tudi vaščani iz lastne pobude vnemati za javna gospodarska dela, nakar bo kr. banska uprava povsod in vselej rada podpirala akcije na gospodarskem poprišču. Po slovesnosti so bili gostje pogoščeni.

Šestdesetletnica dr. Mateja Senčarja

Ptuj, 19. septembra.

Prelepa Prlekija je dala lepo vrsto vzornih mož domovini. Med nje mirno prištevamo dr. Mateja Senčarja, ki je zagledal luč sveta 16. septembra 1873 v osrčju Prlekije, v Bolehnečicah pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Študiral je gimnazijo v Mariboru ter 1895 maturiral v Gradcu. Jus je študiral v Pragi, promoviran pa je bil 1901 v Gradcu. Nato je 10 let služboval kot sodnik na Brdu pri Kamniku. Zaradi bolezni, ki jo je po mesecih hudega trpljenja srečno prestal, je šel 1911 v pokoj. Nato se je posvetil odvetniškemu poklicu ter vstopil v pisarno odvetnika dr. Oblaka v Ljubljani, pozneje je bil še pri odvetniku dr. Benkoviču v Celju, kjer je položil odvetniški izpit. Tik pred vojno je odprl v Laškem

svojo pisarno. Po vojni, ki tudi njemu ni prizanesla, se je naselil v Ptuju, kjer je njegova pisarna še danes na najbolšem glasu.

Od vsega početka je dr. Senčar vedno v prvih vrstah narodnih obrambnih društev. Čim je prišel v Ptuj, si je pridobil ugled in ga je vlada imenovala za gerenta mestne občine, bil je pozneje tudi več let župan. Dr. Senčar je predsednik Mestne hranilnice in nadzornega sveta Zadružne elektrarne in pletarne, predsednik sreske organizacije JNS in predsednik moške podružnice CMD, vaditelj starejše vrste ptujskega Sokola, član banovinskega sveta.

Na zaključnem večeru akcijskega odbora za proslavo septembrskih dogodkov v soboto 16. t. m. se je zbrala v restavraciji v Ljudskem vrtu odlična družba, ki je obenem tudi proslavila 60 letni jubilej očeta Senčarja. Izrečenih je bilo vse polno čestitk. 21. t. m. bo praznoval tudi svoj 60. god. Zato se pridružujemo čestitkam z željo, da ostane še dolga leta čil in zdrav!

Novo milo, ki nudi res nekaj novega!

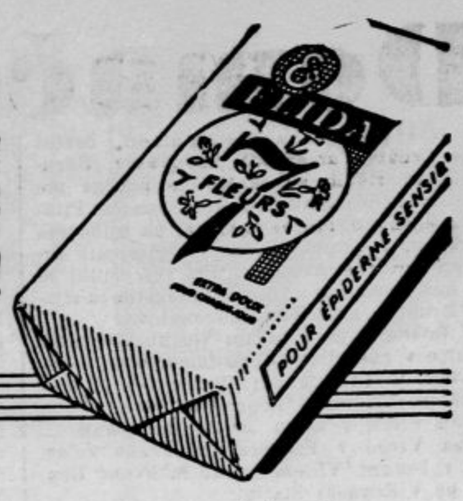

Poglejte njegovo opremo, preizkusite njegov vonj prepričajte se o njegovi obilni peni. In poslušajte, kaj pravi veda: posebno voljno, idealno za polt, ker ima veliko lepotno moč.

ELIDA 7 CVETIC MILO

Preiskava o zagonetni smrti Josipa Divjaka

Maribor, 19. septembra

Misteriozna tema, ki obdaja nenadno smrt posestnika Josipa *Divjaka* iz Zgornje Sv. Kungote, o čemur smo poročali že včeraj, se počasi razkriva. V ponedeljek popoldne je odšla k Sv. Kungoti sodna komisija iz Maribora, v kateri so bili preiskovalni sodnik dr. Berlič, zapisnikar Petrovič in okrožni zdravnik dr. Jurečko. Komisija je ugotovila naslednje:

Josip Divjak, star 59 let, se je bil priselil pred 12 leti na grajščinsko posestvo v Svečino nad Zg. Sv. Kungoto, kjer je opravljal viničarske posle. Poročil se je z 20 let mlajšo ženo Kristino. Zakoncema se je rodil en otrok, ki je pa kmalu po porodu umrl. Razmerje med obema se je ohladilo. Kristina se je seznanila z nekim Nikolajem iz Maribora, ki je pričel pogosto prihajati na Divjakov dom, pred dvema mesecema se je pa tja kar za stalno preselil. Prepiri so bili na dnevnem redu, o tem so govorili tudi sosedje.

Preteklo nedeljo zgodaj zjutraj sta se zakonca spet sprla in Kristina je zagrozila možu, da ga bo zapustila. To je dejansko storila in odšla v spremstvu Nikolaja, rekoč, da se bo v torek vrnila. Kakor smo poročali, je ostal Divjak s svojo rejenko sam doma in si tako kakor že večkrat skuhal kosilo ter večerjo. Ko sta použila gibanice, je obema postalo slabo in kakor smo bili javili, je Divjak v bolnici za posledicami zastrupljenja umrl.

Truplo je obduciral sodni zdravnik dr. Jurečko, ki je odredil, da so razne notranje organe ter moko, o kateri domnevajo, da je bila zastrupljena z arzenikom, kakor tudi preostale koščke močnate jedi, poslali fiziološkemu institutu v Ljubljano. Sodijo, da sta Kristina in Nikolaj odšla v Avstrijo. Doslej se še nista vrnila. Mariborsko državno tožilstvo je za njima izdalo tiralico.

Nož v pljuča, ker je bil Sokol

Ljubljana, 19. septembra

Mladi krojaški pomočnik France Zajc iz Podgorice pri Črnučah je stopil pred mali kazenski senat zaradi uboja, ker je v nedeljo zvečer 4. decembra lani, z nožem zabodel kovača državne železnice Antona Grojzdka v levo stran vratu tako, da je rezilo seglo še 4 cm globoko v leva pljuča ter je Grojzdek čez nekaj minut izkrvavel pred gasilnim domom v Podgorici. — »Priznate krivdo?« je vprašal obtoženca senatni predsednik g. Adolf Hudnik. »Popolnoma ne!« je obtoženec odvrnil. Nato je podrobno opisoval, kako je prišlo do prepira in tepeža. Izgovarjal se je na silobran, češ da je bil tudi on v nevarnosti. Drugače je bil trezen. »Zakaj ste imeli nož v rokah?« — »Ker sem se Grojzdka bal. Grojzdek je najprej samo gledal.« — »Kam ste merili, ko ste mahali proti Grojzdku?« — »Nič nisem meril. Ko sem ga sunil, sem takoj videl, da sem ga preveč.«

Priča Ignacij Sojer, obtoženčev bratranec, je z živahnimi gestami pripovedoval, kako je prišlo do tragičnega dogodka. France Zajc mu je dejal: »Izgini! Drugače te bom!« In je nadaljeval: »Brata Zajca sta me podila proti gasilnemu domu. Dobro sta me obdelovala in rekel sem jima: Fanta, imam že dosti! *Grojzdek ni imel noža v rokah. Bil je Sokol in zato ga niso mogli videti.*« Tako je torej povedal ubijalčev lastni bratranec.

Predsednik je nato prečital zapisnik izpovedb prič, ki so bile zaslišane v preiskavi in ki so potrdile le nekatere nebistvene okolnosti. Tri priče so trdile: »Grojzdek je bil zelo močan (obtoženec je majhen, suhljat človek), pa izzivalen.« Druge so navedle povsem nasprotno. *Grojzdek ni bil nikdar kaznovan zaradi tepeža in je bil priden delavec.* Zdravniški izvid poudarja, da je bil nož v Grojzdka zasajen kar navpično proti pljučam. Grojzdek je napravil po zabodljaju še 85 m od gasilnega doma in se nato zgrudil na tla.

Državni tožilec dr. Robert Ogoreutz: »Uboji se morajo enkrat za vselej odpraviti s strogimi kaznimi.« Zastopnik zasebne udeleženke, pokojnikove matere, dr. Bogdan Žužek je navajal materine odškodninske zahtevke. Branilec dr. Miha Krek je poudarjal razne razbremenilne okolnosti, ki govore v prilog obtoženca.

France Zajc je bil zaradi uboja obsojen na 1 leto in 6 mesecev strogega zapora. Pokojnikovi materi ima povrniti pogrebne in druge stroške. Branilec je prijavil revizijo in priziv. Razpravi je prisostvovalo mnogo Podgoričanov.

Lep uspeh kamniškega lahkoatleta Bručana

Kamničani zavzemajo v lahki atletiki precej častno mesto. Ker kamniški sportni klub ni nikoli gojil lahke atletike, so bili kamniški tekmovalci večinoma člani ljubljanskih ali zagrebških klubov. Najstarejši kamniški lahkoatlet je inž. Karl Kumer, ki je že 10 let član zagrebškega Maratona. Na vročih zagrebških tleh si je priboril nad 60 kolanj in daril in je bil več let najboljši atlet kluba in prvak Zagreba v po-

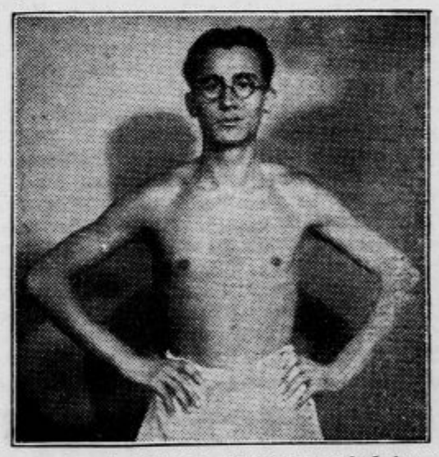

sameznih disciplinah. Njegov vzgled je potegnil za seboj več mladih Kamničanov, ki so deloma pod njegovim vodstvom pričeli trenirati. Od teh so v zadnjih letih dosegli znatne uspehe kamniški lahkoatleti Ivo Kumer, Vidmar, Gregorc, Ogrin in Bručan.

Jože Bručan se je pred dvema letoma prvič poizkusil v teku na stafetnem teku ob otvoritvi kamniškega kopališča. V jeseni je kot član SK Kamnika osvojil drugo mesto v enournem teku za Špornom, ki je takrat postavil nov državni rekord. Prestopil je k Iliriji in starta sedaj za ilirijanske borve že dve leti. Na cross-country teku za državno prvenstvo se je plasiral enkrat kot prvi, enkrat pa kot drugi Ilirijan. Po doseženih rezultatih je obetal postati eden naših najboljših dolgoprogašev.

Pred mesecem se je Bručan vrnil od vojakov, kjer je odslužil kadrski rok. Z inž. Karlom Kumrom sta absolvirala par treningov in v nedeljo nas je Bručan presenetil v Zagrebu z novim državnim rekordom v teku na 10 kilometrov v lepem času 34:11.

Izboljšal je dosedanji rekord Primorjaša Krevsa za pol minute. V teku na 5 km se je Bručan plasiral pri klasifikaciji za državno prvenstvo na drugo mesto.

Ilirijan Jože Bručan je star 21 let in je po poklicu tovarniški ključavničarski pomočnik. Po vrnitvi od vojakov še ni mogel dobiti službe in je zaenkrat brezposeln.

ZVONIMIR ROGOZ

DANES PREMIERA!

v filmski umetnini češkega režiserja Machatega

Ekstaza

HEDA KIESLER

Predprodaja vstopnic od 11.—½13.
Predstave ob 4., ¼8. in ¼10. zvečer

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

Domače vesti

• **Naš poslanik v Washingtonu častni član Društva ameriških advokatov.** Udruženje ameriških advokatov je našega poslanika v Washingtonu dr. Leonida Pitamica povabilo, naj bi predaval na njihovem kongresu v Grand Rapids v Zedinjenih državah Severne Amerike. Pri tej priliki je bil naš poslanik izvoljen za častnega člana Društva ameriških advokatov.

• **Imenovanje v poštni službi.** Za dnevničarje v poštni službi so imenovani: Leon Kovačič v Ljubljani 1, Vekoslava Pirc v Krškem, Friderika Repovš na Mariboru 1, Miran Flere v Celju — vsi maturanti — Ivana Vivod v Pragerskem, Franc Železnik v Dobrni, Viljem Levec in Franc Benčič pa v Rogaški Slatini.

• **Izpit za rezervnega pehotnega podporočnika** pred izpitno komisijo 7. pešpolka kralja Petra I. v Novem Sadu so položili: Bahar Janez, Zg. Šiška, Banovec Rajko, Ljubljana; Bavčer Marjan, Maribor; Bolka Ernest, Št. Jurij; Bradač Viktor, Podhosta; Cerkvenik Franc, Vič; De Costa Anton, Zabukovca; Dolničar Matevž, Sl. Bistrica; Ferfolja Ermin, Novo mesto; Ferjančič Danilo, Maribor; Fatur Viljem, Maribor; Gostenčnik Engelbert, Guštanj; Iršič Radivoj, Mislinje; Kacjan Franc, Rajhenburg; Kariž Hilarij, Ljubljana; Kolenc Viktor, Št. Lovrenc; Koman Ludovik, Planina; Kopač Franc, Moravče; Kraigher Vitomir, Ljubljana; Kranjc Anton, Vrhnika; Kunstelj Vincenc, Gorje; Kukovec Vekoslav, Celje; Lenščak Dušan, Ljubljana; Maslo Pavel, Rimske Toplice; Milavec Anton, Planina; Pahor Artur, Maribor; Pečovnik Mojmir, Maribor; Perko Valter, Muta; Plesničar Stojan, Ljubljana; Podgornik Dominik, Banjaluka; Podlesek Josip, Murska Sobota; Pogačnik Anton, Podnart; Preskar Ivan, Globno; Ranzinger Rolf, Ljubljana; Rednak Josip, Velenje; Remic Egon, Maribor; Schmidt Karl, Zidani most Šajna Ferdinand, Maribor; Šega Matija, Velike Lašče; Škulj Edvard, Velike Lašče; Weble Dimitrij, Novo mesto; Zorko Anton, Celje; Žagar Josip, Novo mesto; Žirovnik Janez, Bled.

• **Slušatelji-biologi ljubljanske univerze** so se pod vodstvom univ. prof. dr. Jovana Hadžija in docenta dr. Seliškarja mudili te dni v Splitu, kjer so prisostvovali petnajstdnevnemu tečaju iz biologije in hidrografije morja v tamkajšnjem Oceanografskem institutu. Študenti so imeli priliko, da se upoznajo z vsemi glavnimi rastlinskimi in živalskimi reprezentanti ter z važnimi fizikalno kemijskimi procesi v morju. V bližnjih dneh se prične v institutu petnajstdnevni tečaj za študente iz Lipskega.

Pri razdraženih živcih, glavobolu, nespanju, utrujenosti, pobitosti, tesnobnosti imamo v naravni **»Franz Josefovi« grenčici** domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo.

• **Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov** pri sekciji JUU, v Ljubljani bo priredil v dneh 29. in 30. t. m. tečaj, združen z občnim zborom. Na tečaju se bodo obravnavali problemi, ki so danes nad vse važni: učiteljstvo in sokolstvo, izvenšolsko delo mladega učitelja; življenje vzgaja; mlada učiteljica; iz šolske prakse; o našem položaju i. dr. Program še ni točen. Vršile se bodo tudi hospitacije, obiskali bomo gledališče in se udeležili poslovilnega večera, kjer bodo naši tovariši, ki so že priznani umetniki, predvajali umetniške skladbe. Vršil se bo tudi občni zbor odseka za leto 1933-34. Da bo vsakomur mogoče priti na tečaj, smo poskrbeli za povrnitev voznih stroškov, za hrano in stanovanje, zato na postaji ne oddajte voznih listkov, marveč jih predložite odboru. Prosimo vsakogar, da si po možnosti preskrbi vse sam, kdor pa ne more, mu bo pomagal odsek. Vsakdo naj pošlje svoj naslov do 25. t. m. in omeni, na kaj reflektira; ali samo na hrano, stanovanje ali vožnjo. Vsakomur, ki nam bo pravočasno javil svoj naslov, bomo poslali izkaznico s katero bo dobil povrnjeno vožnjo, hrano in stanovanje. Tovariši, ki so v Ljubljani, naj tudi sporoče svojo udeležbo. Kdor bi rad pomagal pri organizaciji tečaja, ali pa dal prenočišče ali hrano za druge prireditve na razpolago, naj se oglasi med 10.—12. uro dopoldne v »Čitalnici« v Frančiškanski ulici. Odbor poziva še enkrat vse absolvente ljubljanskega učiteljišča, da se tečaja udeleže, absolvente mariborskega pa, da pošljejo svoje delegate.

• **Razpis Ferkovih dijaških ustanov.** Kuratorij razpisuje za šolsko leto 1933-34 osem ustanov za mariborske srednješolce po 700 Din in osem za visokošolce po 1500 Din letno. Pravico do njih imajo v prvi vrsti zapustnikovi sorodniki, na to revni in nadarjeni dijaki in dijakinje, ki so rojeni in pristojni v bližjem ali širšem okolišu Sv. Barbare v Slov. Goricah. Prosilci naj navedejo, ali uživajo že kakšno drugo podporo v denarju ali stanovanju ali hrani. Prošnje se pošljejo do 15. oktobra na Posojilnico v Mariboru. Za vrnitev prilog se priložijo frankirani kuverti. Za kuratorij: dr. A. Dolar.

• **Pojasnilo o voznih olajšavah.** Ker nastajajo pogosti spori med železniško upravo in osebami, ki se okoriščajo s potnimi olajšavami za sejme, izlete, svečanosti itd., in sicer zaradi njihovega napačnega tolmačenja veljavnih rokov teh olajšav, je generalna direkcija državnih železnic izdala tole pojasnilo: Pri okoriščanju raznih olajšav v navedene svrhe se morajo potniki, ki se z njimi okoriščajo, strogo ravnati po veljavnih rokih teh olajšav. Veljavni roki teh olajšav za odhod in za povratek se objavljajo obenem s samimi olajšavami. V veljavni rok za odhod spada čas od začetka prvega dne do polnoči zadnjega dne, določenega za odhod, v roku za povratek pa čas od začetka prvega dne do polnoči zadnjega dne, določenega za povratek. Potovanje je treba urediti tako, da se konča najpozneje opolnoči zadnjega dne olajšave, ker se bo v nasprotnem primeru zahtevalo od potnika še doplačilo v smislu § 16. žel. prometne uredbe.

* **Najstarejši Sokol na izletu v Carigradu.** Društvo »Putnik« je priredilo vzajemno s turško turistično agencijo »Nata« izlet v Carigrad, katerega se je udeležilo okrog 100 izletnikov iz raznih naših pokrajin. Med temi izletniki je tudi najstarejši član našega Sokola, upokojeni učitelj Gjorgje Josifović, ki se je rodil 13. decembra l. 1842. v Gornjem Banatu in je bil dolga leta učitelj v Borči v Vojvodini. Josifović je član Sokolskega društva v Zemunu in se je udeležil tudi letošnjega pokrajinskega sokolskega zleta v Ljubljani. Kljub visoki starosti je s svojimi sokolskimi tovariši prenočeval na slami v II. realni gimnaziji na Poljanah. Ta najstarejši Sokol pa je bil tudi na prvem vsesokolskem zletu leta 1922. v Ljubljani in udeležil se je obeh praških vsesokolskih zletov. Tudi v Carigrad se je podal v sokolski uniformi. Častitljivi starec, ki je še nenavadno čil, je vzbujal na tem potovanju splošno pozornost. Udeležil se je vseh izletov po Sofiji, kjer so naše izletnike prav prijazno sprejeli ter jih z največjo uslužnostjo vodili po mestu. Turški turistični biro »Nata« bo ob prvi priložnosti organiziral ekskurzijo v naše kraje.

• **Poroka.** V soboto sta se poročila v Sarajevu g. Vekoslav Cizel, revizor Priv. agrarne banke v Beogradu, bivši agilni sportni delavec in novinar v Mariboru, ter gospica Jelena Veternik. Mladi zakonski dvojici vso srečo v novem življenju.

• **Sklad za brezposelne v Beogradu.** Po iniciativi podpornega sklada delavskih ustanov se je v torek vršila v beograjski Delavski zbornici konferenca, ki je razpravljala o ustanovitvi posebnega sklada za podpiranje brezposelnih delavcev v zimskem času. Mestni občini je bil že poprej stavljen predlog, naj bi se v to svrho uvedel začasni gostilniški in kavarniški davek, ki naj bi se stekal v ta sklad. Konference so se udeležili zastopniki občine ministrstva socialne politike. Delavske zbornice, borze dela in krajevnega odbora Rdečega križa. Konferenca je imela precejšen uspeh že zaradi tega, ker je zastopnik občine izjavil, da bo občina prispevala v sklad za podpiranje brezposelnih 100.000 Din. Delavska zbornica in Borza dela prispevata po 50.000 Din, iz podpornega sklada delavskih ustanov se bo izplačalo 25.000 Din, Rdeči križ pa je obljubil 35.000 Din in bodo te svote tvorile osnovni kredit podpornega fonda. Znaten prispevek se pričakuje tudi od vlade, občinska uprava pa bo na prihodnji svoji seji sklepala o uvedbi predlaganega kavarniškega davka ali pa o zvišanju svojega prispevka. Na konferenci je bil izdelan tudi načrt nabiralne akcije.

* **Novi grobovi.** V Št. Jurju ob Taboru v Savinjski dolini je umrl upokojeni mornariški štabni zdravnik g. dr. Viktor Slamnik. Pokopali ga bodo jutri ob 10. — Na Bledu je umrla gospa Gianina Mysz. Pogreb ugledne gospe bo danes ob 16. iz vile »Mon Repos«. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• **Julij Bellak †.** Na Dunaju bodo danes položili k večnemu počitku g. Julija Bellaka, bivšega generalnega direktorja in upravnega svetnika TPD, ki je predsinočnjim umrl — v lepi starosti 75 let. Pokojnik je bil Dunajčan, v domačem mestu je tudi dovršil študije na gimnaziji in trgovski akademiji, nakar je takoj stopil v službo TPD, kjer se je njegovemu talentu in vestnosti primerno odpirala odlična kariera. Od skromnega knjigovodje je v teku let preko prokure zrasel do generalnega ravnatelja in je kot tak vodil TPD od 1. aprila 1906. do 1. maja 1929. Vnesel je v obratovanje mnogo modernizacije. Poleg pridnosti ga je odlikovala tudi dobrosrčnost, zaradi katere ga bodo zlasti nameščenci, ki so bili pod njim uslužbeni, ohranili v lepem spominu.

• **Spomenik graditelju trogirske katedrale.** V Trogiru se je konstituiral odbor, kateremu je poverjena naloga, da postavi dostojen spomenik graditelju divne trogirske katedrale. Spomenik bo stal v neposredni bližini katedrale. Izdelava spomenika je poverjena kiparju Marinu Studinu. Trogir se bo na ta način oddolžil umetniku, ki je ustvaril eno najlepših stavb srednjega veka — katedralo sv. Ivana Trogirskega, ki jo danes občuduje ves kulturni svet.

ZVOČNI KINO IDEAL

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer

HALO BABY!

Prekrasna filmska opereta o mladi uradnici podzemske železnice in njenem zaročencu pilotu. — Čarobne popevke Paula Abrahama.

Marta Eggerth, Hermann Thimig, Jakob Tiedtke, Fritz Kampers

Danes nepreklicno zadnjikrat!

• **Tragedija dveh obupancev.** V Osijeku sta se zastrupila 79 let stara Margareta Petresova in njen nečak Julij Andre, star 27 let. Ko je zjutraj prišla mlekarica, je našla stanovanje zaklenjeno. Ko so odprli stanovanje, je bil nečak že mrtev, njegova teta pa v agoniji. Vzrok tragične usode je bilo veliko pomanjkanje. Več let si je nesrečna žena služila kruh kot kuharica. Na stara leta pa ni bilo več zaslužka. Prodala je po vrsti vse pohištvo. Ko je izčrpala vse vire, je sledila prostovoljna smrt.

• **Strašna smrt delavca.** V okolici Nove Gradiške je preteklo soboto divjala huda nevihta, ki je napravila mnogo škode. V planini Kozari je delavec Selim Muharemović pred nevihto iskal zavetja v zapuščeni kolibi. Silen vihar pa je prelomil močno bukev, ki je padla na kolibo in ubila nesrečnega delavca.

Na željo številnih interesentov je redni vpis v

DOPISNO TRGOVSKO ŠOLO
v Ljubljani

podaljšan do 22. t. m.

Tudi za ta čas nudimo izjemne ugodnosti. 10236

• **Še o požaru v Ložnici.** Ko je že večina gasilcev v nedeljo popoldne odšla s pogorišča v Ložnici, je začelo na pogorišču znova goreti. Po šesturnem napornem delu so gasilci iz Poljčan, ki so edini ostali tam, ogenj pogasili.

• **Črni kolek** Družbe sv. Cirila in Metoda pričakuje naročnikov. Spomin septembrskih dogodkov in njenih žrtev je. Ko se spominjamo nedolžnih narodnih mučenikov, počastimo njih spomin s črnim kolkom.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Javna seja občinske uprave ljubljanske.** V petek ob 17. bo v mestni dvorani redna javna seja občinske uprave ljubljanske. Na dnevnem redu so poleg naznanila predsedstva, odobrenja zapisnika zadnje seje ter zaprisege novoimenovanih občinskih odbornikov poročila finančnega, gradbenega in personalno pravnega odseka ter dopolnilne volitve v odseke občinske uprave. Referent finančnega odseka bo poročal med drugim o ustanovitvi revije »Kronika mesta Ljubljane in njenega prebivalstva«, o prošnji Narodne galerije, da se del subvencije ne porabi za pokritje računov, o prošnji prostovoljnega gasilnega društva na Barju za podporo v svrho nabave gasilnega avtomobila in o zvišanju prejemkov pogodbenih nameščencev mestnega načelstva. Poročila gradbenega odseka se nanašajo na imenovanje in preimenovanje ulic, na zgradbo šole za Bežigradom, na pravilnik za gradbene takse in na razne prošnje. Javni bo sledila tajna seja.

u— **Grad govori... Grad je v resnici dostojno govoril.** Take proslave, kakor je bila sobotna še nismo doživeli. Da pa smo dosegli tak uspeh, se imamo zahvaliti skupnosti in vzajemnosti grajskih prebivalcev ter razumevanju odločilnih faktorjev. Marljivo so pomagali pri delu poleg Rejca, Fermentina, Hočevarja, Šimenca, Ulčarja itd. tudi grajski fantje, ki jim je v vsakem oziru šel na roke g. hišnik Pivk. Za napis: Lundru in Adamiču je poskrbel g. narednik-vodnik Skopovic in mi štedil ne s svojim časom, ne s svojim nasvetom in če je bilo treba, je zagrabil za sekiro in lopato. Seveda pa ne smemo pozabiti grajske mladine (zlasti naše pridne Mimi Zupančičeve in Anice Hvaletove), ki je z recitacijo privedla slavnost do viška, a to pod spretnim vodstvom g. Jana Plestenjaka, ki je zložil pesnitev za to priliko. Da pa je bila slavnost tudi tehnično izvedljiva, se moramo zahvaliti velikodušnosti raznih dobrotnikov, n. pr. g. Lenarčiču z Verja, ki je daroval les, g. prokuristu Heideggarju in drugim. Mladine se je pa spomnil dobrotnik g. Dolinar. Poklonil je 200 štrukljev in s tem počastil Lundrov spomin. (Naj bo omenjeno, da je g. Dolinar nudil umirajočemu Lundru prvo pomoč). Velikodušnosti g. Dolinarja se je mladina najlepše oddolžila, ko se je zaobljubila, da bo vedno spoštovala spomin na Lundra in Adamiča. Slednjič naj popravimo še tiskovno napako, ki se je pripetila »Jutru«. Izmed domačinov z Grada ni govoril g. Grom, pač pa grajski slavček, g. Jerom Jože. Vsem, ki so pomagali in vsem, ki so z nami vred proslavili Lundra in Adamiča prisrčna hvala. — Gril.

u— **Z umetnostne razstave v Jakopičevem paviljonu.** 10 umetniških del, določenih za dobitke, je zbralo vodstvo razstave v desni predsobi, da si jih lahko vsak posetnik ogleda. So to slike in grafike Pavlovca, Slapernika, Smrekarja, Sedeja, Miheliča, Vesela, Tratnika ter plastika T. Kosa. (Glede zadnje pripominjamo, da ni razmnožen keramičen kos, temveč original). Poset razstave je dozdaj nad vse razveseljiv; nad 1200 ljudi, ne vštevši šole. Prodanih je zaenkrat pet del. — Več slik je bilo zamenjanih in so bile razobešene nove. Kipar N. Pirnat je razstavil naknadno grotesko »Godca«.

u— **Nov izvedenec.** Pri deželnem sodišču je bil 16. t. m. zaprisežen za stalnega izvedenca v pisemski in slikarski stroki g. Viktor Cotič, profesor na III. realni gimnaziji v Ljubljani.

u— **Sokolski savezni izpiti za sodnike in sodnice** v odbojki se bodo pričeli v nedeljo 24. t. m. ob 9. dopoldne v mestni telovadnici v Celju. Ob istem času naj bosta na mestu članstvo in naraščaj zaradi igranja odbojke za sodnike.

u— **Borba pošte s tramvajem.** To bo pa nekaj čisto resnega. 1. oktobra ob 16. bo nogometna tekma na igrišču »Primorja« med poštnimi in tramvajskimi uslužbenci pod protektoratom g. poštnega direktorja dr. Tavzesa in g. predsednika maloželezniške družbe dr. Fetticha. Ker razpolagata obe moštvi s prvovrstnimi igralci, ki se vsi udejstvujejo pri najboljših klubih, bo tekma nad vse zanimiva. Tu se bo izkazala hitrost tramvaja in pošte. Igrali pa ne bodo za slavo in dobiček, pač pa je čisti dohodek namenjen trboveljskim in ljubljanskim revežem. Vstopnina je minimalna in vsakemu dostopna, namreč za dijake in vojake 3 Din, stojišča 5 Din in sedeži po 8 Din. Oglejte si tudi plakate, ki bodo viseli po vseh ljubljanskih izložbah, pa boste spoznali, da gre za res. Izkažite torej tudi tramvaju in pošti uslugo z veliko udeležbo.

u— **Združene ljubljanske Ciril-Metodove podružnice** so nabrale povodom odkritja spomenika septembrskim žrtvam 13.006.25 Din. Zahvaljujemo se vsem p. n. damam, gospodom in deklicam za njih požrtvovalno delo, kakor tudi vsem p. n. darovalcem za darove.

u— **Društvo Tabor vabi** svoje članstvo in prijatelje, da se polnoštevilno udeležijo maše zadušnice za pok. dragim tovarišem Vladkom Štrekljem v četrtek 21. t. m. ob 7. zjutraj v cerkvi sv. Jakoba. Pel bo društveni zbor.

u— **Steg planink kraljice Alenčice v Ljubljani** bo imel svojo redno letno skupščino v nedeljo 24. t. m. ob 10. dopoldne v šentjakobski šoli. Vljudno vabimo starše naših članic in prijatelje skavtizma. Sestre planinke, udeležite se polnoštevilno in v krojih. — Bi-pi!

u— **Združenje sobo-slikarjev, pleskarjev in ličarjev** naznanja, da se vrše redne pomočniške preizkušnje v mesecu oktobru. Nekolkovane prošnje je treba vložiti do vštevši 5. oktobra v tajništvu združenja, Vegova ulica 8. Priloži naj se potrdilo o trajanju učenja, odpustnico obrtno nadaljevalne šole ter potrdilo o plačani oprostnini.

u— **Narodna galerija.** Umetnostno zgodovinsko društvo priredi danes ob 3. popoldne obisk Narodne galerije. Vodil bo msgr. Viktor Steska. Člani društva in drugi prijatelji umetnosti so povabljeni. Sestanek na desni strani Narodnega doma.

u— **Pevski tečaj** Učiteljskega pevskega zbora se prične 21. t. m. ob 9. v prostorih Glasbene Matice. Točno vsi in vse!

Krznarstvo KENK

LJUBLJANA, Židovska ulica štev. 3
Izdelovanje in moderniziranje plaščev, jopic, kapov itd. Popravila hitro in poceni.

u— **Za Rogaško Slatino** vlada izredno veliko zanimanje vsepovsod. Cenena vožnja, nadvse ugodna železniška zveza nudita lepo priliko za ogled Rogaške Slatine. Rok prijav je kratek. Po mnogoštevilnih prijavah izgleda, da bo število udeležencev izleta visoko preseglo vsa pričakovanja, ki jih je g. Joško Šmuc položil v ta svoj pogumni in hvale vredni korak. Čujemo, da bo rok prijav podaljšan do sobote 23. t. m., da se ustreže tudi tistim, ki so doslej pomišljali, ali pa pozabili, pravočasno se prijaviti.

u— **»Kralj džungle« v nemški verziji.** Ogromni velefilm »Kralj džungle«, ki je bil svoj čas na programu Elitnega kina Matice z angleškim dialogom, bo predvajala od petka naprej ZKD in to v nemški verziji. Občinstvo bo tedaj poleg krasnih posnetkov divjih zveri in njihove edinstvene dresure moglo razumeti ves dialog. Užitek gledalcev bo zatorej toliko večji. Film bo predvajan v Elitnem kinu Matici.

u— **Opozorilo kolesarjem.** Vojaška komisija pregleduje na Ambroževem trgu kolesa ter izda za vsako pregledano kolo posebno vojaško knjižico, ki jo mora lastnik kolesa dobro čuvati, da more z njo vsikdar dokazati, da je bilo njegovo kolo vojaško res pregledano. Kdor namreč tega po pregledu ne bo mogel s knjižico dokazati, bo po vojaških kazenskih predpisih najstrožje kaznovan. Vsi v Ljubljani bivajoči lastniki moških koles se zatorej opozarjajo, da gotovo pripeljejo svoja kolesa pravočasno k pregledu po onem vrstnem redu, ki je razviden na razglasih, nalepljenih po mestu. Kdor bi iz opravičljivih razlogov ne mogel priti ob določenem času k pregledu, naj pride, kadar pač more, vendar pa **najkasneje do 27. t. m.** Komisija posluje vsak delavnik od pol osme ure dalje, dokler ne pregleda vseh pripeljanih koles.

u— **Žalostna zgodba o postopačih in dekletih.** Policijska uprava je včeraj prijavila državnemu tožilstvu 3 moške in 5 deklet zaradi vlačugarstva in postopaštva. Zeleni Henrik je bil včeraj do zadnjega kotička natrpan teh oseb. Vsi so bili hkratu odvedeni v sodne zapore. Njih življenja pot je dokaj pisana in nesrečna. Mladi Fric je dejal: »Gospod! Vem, da sem izgnan iz Ljubljane. Prišel sem v Ljubljano k zdravniku, ker sem na ledvicah bolan. Dela ni!« Moščan Lojze, star znanec kriminala: »Od oktobra sem brez dela. Pobiram staro železje in ga prodajam. Sem brez vsakih sredstev. Holt, beračim!« Gorenjec Lojze: »Res sem izgnan iz Ljubljane. Iz Kranja sem prignal mesarju par volov. Hotel sem se vrniti nazaj, pa me je policaj prijel.« In dekleta? Pošteno delo jim ne diši. Ivanka in Gabrijelca sta bili prijeti nad vojaškim streliščem. Bilo je popoldne. Solnce je sijalo. Gabrijelca je povedala: »Ivanka si je hotela pri studencu nad streliščem oprati perilo. Prišla je neka ženska in se kregala, češ, da studenec ni za pranje, marveč je njega voda pitna in za kuho. Ivanka ni nič rekla. Naprej je perilo sušila. Pa prišel je mož s sabljo in naju odvedel.« Ostale dekline so povedale: »Stalnega bivališča nimamo. Spimo po skednjih.«

u— **Vrtni tatovi** so pokradli v noči med soboto in nedeljo po vrtovih v bližini Tivolija več palm in drugih lepotičnih rastlin, katere bodo skušali najbrže prodati. Naproša se, da se ne kupuje od neznanih in sumljivih ljudi lepotičnih rastlin, ter da se naznani vsak poizkus prodaje policijski stražnici na Viču, kjer je bila tatvina prijavljena.

u— **Pisni zavod »Jenko«** — Kazina otvori letošnjo sezono 1. oktobra, ko se povrne mojster Jenko iz inozemskega študijskega potovanja.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin.

Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

19. septembra

Ljubljana 7, 762.5, 11.8, 74, SSE2, 10, —, — Ljubljana 13, 763.6, 10.6, 73, NE1, 10, ni še merjeno, dež; Maribor 7, 762.6, 10.0, 75, mirno, 10, 0.0, dež; Zagreb 7, 763.3, 10.0, 80, NNW2, 10, 11.0, dež; Beograd 7, 761.8, 8.0, 80, WNW6, 2, —, —; Sarajevo 7, 761.7, 11.0, 90, mirno, 10, 1.0, dež; Skoplje 7, 760.0 13.0, 85, W2, 10, —, —; Split 7, 758.3, 18.0, 75, NNE4, 5, —, —; Kumbor 7, 756.9, 19.0, 60, ESE4, 8, —, —; Rab 7, 759.6, 16.0, 90, mirno, 5, —, —.

Temperatura: Ljubljana —, 10.6, ob 13. temperatura padla, 15.4; Maribor 19.0, 10.0 Zagreb 22.0, 9.0; Beograd 20.0, 7.0; Sarajevo 23.0, 8.0; Skoplje 26.0, 11.0; Split 24.0, 16.0; Kumbor —, 16.0, Rab —, 15.0.

Solnce vzhaja ob 5.42, zahaja ob 18.7.
Luna vzhaja ob 5.12, zahaja ob 17.45.

KULTURNI PREGLED

Nietzsche in Wagner

V težavni problem medsebojnega odnosa obeh velikih mož, ki sta se našla kot prijatelja in ločila kot nasprotnika, posega članek s tem naslovom v zadnji številki tedenske revije »Življenje in svet«. Wagner je videl v Nietzscheju samo navdušenega pristaša in pobornika svojih glasbenih reformatornih idej in se ni mogel poglobiti v epohalno novotarstvo in samostojnost nietzschejanske filozofije. Nietzsche je opazil, kako se je Wagner iz prvotnega revolucionarnega duha prelevil v bolj ali manj ozkosrčnega poveličevalca germanskih rasnih tradicij in se z Bayreuthom podredil mecenatstvu svojih vladarskih prijateljev. Da je imela v tej veliki odtujitvi svoj usodni delež tudi ženska — in morda v prvi vrsti ženska — nam kažejo zadnje Nietzschejeve besede, preden se je pogreznil v strahotno temo svoje blaznosti. Članek je zelo zanimiv za vse, ki še ne poznajo globljih vzrokov Wagnerjevega odklonilnega stališča napram Nietzscheju in Nitzschejevih polemik proti Wagnerjevemu delu.

Pravkar izišla nova številka navedene revije priobčuje poleg zanimivih člankov iz raznih znanstvenih strok, potopisnih in literarnih prispevkov ter obilice ilustracij različno gradivo ki spada v področje te rubrike. Omenjamo prispevek o Vuku Karadžiću (k posvetitvi njegove rojstne hiše v Tršiču), članek o znanstveni doumnosti (intuiciji) Jeana Jacquesa Rousseauja, zanimivo izjavo našega slavnega rojaka prof. Pupina o srbskem prevodu Prešernove pesmi »Strunam« (o čemer je poročala predzadnja številka »Življenja in sveta«), prikaz reloromanskega pisatelja Peiderja Lansela, zastopnika ene najmanjših in najbolj neznanih evropskih literatur, beležke o Henriju Duvernoisu, francoskem pripovedniku in dramatiku ter odlikovancu Francoske akademije, itd. Navzlic svoji vedno bogati in pestri vsebini velja posamezna številka »Življenja in sveta« samo 2 Din, letno pa 80 Din.

Stoletnica odličnega hrvatskega pedagoga. 18. t. m. je poteklo sto let, odkar se je v Karlovcu rodil Stjepan Novotni, ki je dal Hrvatom prvi pedagoški učbenik in prvi pedagoški časopis »Napredak«, ki izhaja združen s »Savremeno školo« še danes po 74 letih. Novotni, ki se je že kot dijak bavil s književnim delom, z učenjem tujih jezikov in uredniškim poslom in je nekaj časa služil kot kaplan v Kostajnici in kot nastavljenec zagrebškega učiteljišča, je umrl že v starosti 34 let. Navzlic svoji rani smrti pa je izvršil ogromno delo, ne samo kot pedagoški pisatelj, presaditelj modernih pedagoških načel na hrvaška tla in buditelj stanovske zavesti med učiteljstvom, temveč tudi kot neutruden prevajatelj pesmi, oper, operet in podobnih stvari za glasbene ustanove iz različnih jezikov.

Prva slovanska tiskana knjiga. Hrvati so se kot prvi med Slovani okoristili tehnike tiskovne umetnosti. Te dni poteka 450 let, odkar je bil dotiskan glagolski »Misal«, in sicer, kolikor moremo sklepati, v Benetkah po zaslugi žene in hčerke Ivana Frankopana, zadnjega kneza otoka Krka. Do danes se je ohranilo še kakšnih pet ali šest nepopolnih izvodov te dragocene knjige.

Bronislav Huberman noče nastopati v hitlerjevski Nemčiji. Hitlerjevski prosvetni minister Rust je osnoval, kakor znano, komisijo, ki naj bi pregledovala programe vseh javnih koncertov v Nemčiji. Prvotni namen te komisije, kakor si ga je zamislil hitlerjevski režim, naj bi bil predvsem ta, da pomede iz programov skladbe vseh tujih in takšnih nemških avtorjev, ki narodnim socialistom niso všeč. Ker so pa v komisiji možje, kakor Wilhelm Furtwängler, Max von Schillings in drugi oglasbeniki svetovnega slovesa, je moral hitlerizem ob njihovem odporu znatno omejiti svoj lastni glasbeni program in Rust je pred kratkim podal ekspozé, v katerem se »čistokrvni« nemški muziki daje samo prednost, v ostalem pa se tolerirajo na programih tudi skladbe inostranskih avtorjev in inostrani reproducirajoči umetniki. Na podlagi tega ekspozeja je potem Furtwängler pozval slavnega violinskega virtuoza Bronislava Hubermana, da bi priredil koncertno turnejo po Nemčiji, kajti »nekdo mora pričeti, da se predre stena, ki nas loči.« Huberman, ki ni samo violinski virtuoz, temveč tudi kot človek za lastnim naziranjem mož na svojem mestu in iziva velik ugled kot pisatelj političnih člankov, je to Furtwänglerjevo vabilo vljudno, toda odločno zavrnil. V obširnem pismu, ki ga sedaj objavljajo listi zunaj »tretjega carstva«, priznava Furtwänglerju velike zasluge, da je mogel v razmerah, kakršne vladajo danes v Nemčiji, izsiliti od vladnih faktorjev izjavo, po kateri naj bi vsaj nemško koncertno življenje imelo nekaj svobode. Toda to svobodo namerava režim pred mednarodnim svetom izkoriščati samo kot lažni dokaz, da je z nemško kulturo vse v redu in da se v Nemčiji inostrani, oziroma židovski umetniki cenijo prav tako kakor »čistokrvni«. V takšne namene pa se Huberman ne da izkoriščati, tem bolj, ker ne gre samo za to, da bi nekdo kot prvi »prebil steno« v koncertni dvorani, ki predstavlja samo majhen del glasbenega življenja, temveč ker gre v resnici za elementarne pogoje evropske kulture: za svobodo osebnosti in za njeno odgovornost pred samo seboj, ki je ne smejo utemeljevati nobene razredne in plemenske verige. Da li bo zavladala spet ta svoboda vesti in udejstvovanja, za katero so naši očetje prelivali svojo kri, tega ne more odločiti posameznik, ki bi »kot prvi predrl steno, ki nas loči«, temveč bo dosegla to na novo prebujena skupnost, ki bo podrla takšne stene z elementarno silo, kakor stene iz papirja. Huberman sklepa svoje pismo z besedami, da bi bil kot prijatelj nemške muzike srečen, če bi opazil, da se v Nemčiji tudi izven koncertnega življenja vrši kakšen preobrat na bolje. Dokler pa tega splošnega preobrata ne bo, mu vest ne daje nastopati v Nemčiji, čeprav mu je zaradi tega zelo hudo.

Drobne vesti. Franc Molnar je dovršil nov roman, »Svirajoči angel«. — V zvezi s 50letnico smrti Ivana Turgenjeva izda sovjetska Akademija znanosti razno, doslej neobjavljeno gradivo iz njegove ostaline, tako načrt za neizdelano komedijo in številna pisateljeva pisma. Leningrajska »Kraesnaja Gazeta« poroča, da so našli med njegovimi francoskimi papirji besedilo k opereti »Zadnji čarovnik«, za katero je zložila glasbo pisateljeva prijateljica Pavlina Viardotova. Operета ironizira Napoleona III. in njegovo dobo. — Glavno gledališče v Barceloni je zaradi kratkega stika pogorelo. To je že četrti požar v tem gledališču, odkar so ga l. 1919. restavrirali.

Tempo časa zahteva

da ste zavarovani proti nezgodam. Naročite »Jutro«, nezgodno zavarovanje je zastonj pri

Zavarovalnici „TRIGLAV“

ALI STE TUDI VI PESIMIST?

Postali boste optimist, če se boste kopali v vodi, ki ste ji dodali znano ISLA KONIFEREN kopalno sol. Ta kopel Vas bo osvežila, ojačila in Vam dala novih sil za srečno in uspešno življenje. 247

Iz Celja

e— **Jubilej sokolskega delavca.** V četrtek 21. t. m. bo 25 let, odkar je vstopil neumorni sokolski delavec Tone Grobelnik, uradnik Celjske posojilnice, kot telovadec v vrste celjskega Sokola. Jubilant je izredno marljiv telovadec - prednjak, funkcionar raznih edinic celjskega Sokolstva in vzoren vzgojitelj sokolske mladine. Dičita ga krepka sokolska zavest in neomajno nacionalno prepričanje, ki ga je neustrašeno kazal tudi v težkih časih pred vojno in med vojno. V četrtek 21. t. m. ob 20. bo v telovadnici v Sokolskem domu v Gaberju proslava jubilantove 25 letnice, ki se je bo udeležilo članstvo Sokola, predvsem pa člani in članice prednjaškega in tehničnega odbora. Tonetu Grobelniku iskreno čestitamo!

e— **Mestni svet** bo imel prvo redno sejo po počitnicah predvidoma v petek 29. t. m. ob 18. v sejni dvorani na mestnem magistratu.

e— **Celjski šahovski klub** bo ustanovil šahovsko šolo za dame začetnice. Prijave sprejema odbor. Prvi sestanek bo v sredo 4. oktobra ob 20.30 v klubovi sobi hotela »Evrope«.

e— **Žrtve nesreč.** V ponedeljek popoldne je pri stiskanju mila v Celjski milarni na Sp. Hudinji pri Celju rezilo odrezalo 30 letnemu delavcu Ivanu Žuraju levi palec. V Drešinji vasi pri Celju je padel 52-letni dninar Miha Zdolšek iz Bezovice pri Vojniku v nedeljo tako nesrečno po stopnicah v gospodarskem poslopju, da si je zlomil levo nogo. V nedeljo zvečer je 20-letni posestnikov sin Josip Podkrajšek v Sržovici pri Ponikvi dražil nekega psa. Pes se je zakadil v Podkrajška in ga močno vgriznil v spodnji del hrbta. Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

e— **Kino Union.** Danes ob 20.30 špijonažni zvočni velefilm »Afera polkovnika Redla« in dve zvočni predigri.

Iz Maribora

a— **Društvo jugoslovenskih akademikov v Mariboru** bo priredilo danes popoldne ekskurzijo v tovarno Doctor & drug. Člani se bodo zbrali ob 13.45 na Glavnem trgu.

a— **Odbor krajevne organizacije JNS za V. mestni okraj** je imel predsinočnjim svojo izredno sejo v Golobovi gostilni v Frankopanovi ulici. Razpravljal je o vseh tekočih organizacijskih in političnih vprašanjih, zlasti pa o volitvah v Delavsko zbornico. Poročal je g. Vojska. Organizacija poziva vse člane, da pri volitvah v Delavsko zbornico podpro Narodno strokovno zvezo, ki je edina strokovna organizacija nacionalnega delavstva.

Knjigarna Tiskov. zadruge

v MARIBORU, Aleksandrova cesta 13

ima v zalogi

šolske knjige

za vse šole

in veliko izbiro šolskih potrebščin.

Dijaki kupujte v naši knjigarni!

a— **Abonirajte se v gledališču,** še do sobote, 23. t. m. sprejema gledališka blagajna (tel.23-82) prijave za abnoma za gledališko sezono 1933-34, ki bo zelo pestra in zanimiva. Abonma se plačuje v sedmih današnjim časom primernih obrokih (od 9 Din navzgor) ter obsega 12 dramskih in 8. glasbenih predstav. Dobe se tudi bloki, ki omogočajo obisk na poljuben dan in pri poljubni predstavi. Letos je razpisan tudi abonma »četrtek« ter bodo abonentje tega abonmana dobivali svoje predstave izključno ob četrtkih.

a— **Iz Zveze mladih intelektualcev.** Seja Zveze bo danes ob pol 18. uri v društveni pisarni. Udeležba je za vse odbornike obvezna. Dostop na sejo imajo tudi vsi člani ZMI. — Borza dela za inteligenčne poklice išče vzgojiteljico z znanjem francoščine in po možnosti srbohrvaščine ter klavirja. Pogoji so odlični. Ta služba daje možnost večletne dobre zaposlitve. Podrobne informacije se dobe v soboto 23. t. m. odn. v ponedeljek 25. t. m. od 10. do 12. ure v pisarni Borze dela, Sodna ulica 9-3. — Soba krožka brezposelnih učiteljev bo odslej odprta vsak petek od 18. do 20. ure. V tem času dobe lahko vsi interesenti vse potrebne informacije pri dežurnem članu Soba krožka brezposelnih učiteljic pa bo odprta v nedeljo dopoldne od 10. do 12. ure.

a— **Jesenski izleti na našo severno mejo,** ki jih prirejajo mariborski in sosedni nacionalisti vsako nedeljo, so obmejnemu prebivalstvu, kakor tudi bratom na oni strani v veliko uteho in veselje. Prihodnjo nedeljo 24. t. m. bo tak izlet v Kaplo nad Breznim, ki se ga naj Mariborčani udeleže v čim večjem številu!

a— **Planinska koča na Urški gori** se bo za letos zaprla v nedeljo 24. t. m. Ob tej priliki se bodo zbrali pri kači mnogoštevilni planinci in se v pravem planinskem veselju poslovili od prijaznega izletnega vrha.

a— **Važno opozorilo vinogradnikom.** Ob bližajoči se trgatvi si lahko preskrbe vinogradniki kulture čisto-gojenih kvasnic na banovinski kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru, Vrbanova ulica 63. Ta nabava je posebno važna zlasti letos, ko se je nadejati, da bo grozdje zelo pozno zorelo in da bo prišel vinski mošt pozno v klet. V kleti bo našel mošt razmeroma zelo nizko temperaturo in ne bo hotel prevreti. Neprevreti mošt bo povzročal lastnikom zelo velike in neprijetne skrbi, ker se ne bo sčistil in ker mu bo pretila nevarnost, da se bodo v njem razvijali škodljivi mikroorganizmi. Da se temu odpomore, je treba spraviti vinski mošt po možnosti takoj v vrenje, da se torej vinski mošt razgreje samo ob sebi in da mu prehladna klet ne bo mogla do živega. Primerno hitro vrenje se doseže z uporabo čistogojenih kvasnic, ki jih je treba naročiti pri gornjem naslovu. Te kvasnice se razpošiljajo proti kritju malenkostnih režijskih stroškov s točnimi navodili vred po povzetju, pač pa je treba kolkovati naročila s kolkom 5 Din.

a— **Popis živine in vozil.** Mestno načelstvo razglaša, da se bo vršil popis letos še nepregledanih konj, vprežnih vozil in koles v vojaško-evidenčne svrhe na vojaškem vežbališču na Teznu dne 25. in 26. t. m., vsakokrat s pričetkom ob 7. zjutraj. Prvi dan je namenjen naknadnemu pregledu konj in vprežnih vozil, drugi pa biciklov. Prizadeti bodo prejeli še ta teden tozadevne pozive, ki se jim morajo neizogibno odzvati.

a— **Iz mariborske bolnišnice.** V nedeljo je padel devetletni mizarjev sin Slavko Gole iz Ulice Jana Kolarja tako nesrečno, da si je občutno poškodoval desno roko. S postelje je padla istega dne enoletna Stanislava Slačkova iz Špesovega sela in si zlomila levo roko. V Nasipni ulici sta napadla v nedeljo zvečer iz maščevalnosti in starega sovraštva dva delavca mlinarja Ivana Vogrinca in ga z nekim orodjem tako obdelala po glavi, da so ga morali reševalci prepeljati v bolnišnico.

a— **Tatvine.** Predvčerajšnjim popoldne je bilo ukradeno z dvorišča Vebrove gostilne na Zrkovski cesti na Pobrežju električarju mestnega električnega podjetja Josipu Jelenu 800 Din vredno kolo znamke »Steyr« z evidenčno številko 9435. Istega dne je izginilo izpred neke hiše v Vetrinjski ulici Francu Grindlu, hlapcu pri posestniku Verzelu v Rušah, tudi 800 Din vredno kolo neznane znamke z evidenčno številko 53.277. Iz prodajalne v Mlinski ulici pa je bil ukraden starinarju Francu Samuhu 400 Din vreden fotografični aparat znamke »Kodak«.

a— **Okradeni delavec.** V nedeljo opoldne je bil zaposlen pri spravljanju prodajnih miz z Glavnega trga v magistratno skladišče na Rotovškem trgu občinski delavec Maks Dajčman. Med delom je obesil svoj telovnik v omenjeno skladišče. To ugodno priložnost pa je izrabil neznan tat in odnesel Dajčmanu iz telovnika srebrno uro in zlato verižico, vse skupaj vredno 1600 Din.

a— **Razni izzivači** so vedno bolj pogosti na mariborskih cestah in v javnih lokalih. V soboto je bil aretiran neki Angel M., ker je vpil po cesti »Evviva Mussolini!«, v nedeljo pa je bil samo prijavljen neki izzivač, ker je dajal svojemu pangermanskemu prepričanju duška s klici »Heil Hitler!«

a— **Pri napadu obstreljen.** Ko se je v nedeljo zvečer vračal po cesti proti domu 34letni čevljarski pomočnik Franc Črepinko iz Peker, je oddal iz teme proti njemu več zaporednih strelov neki neznanec, ki pa je takoj nato brez sledu izginil. Ena izmed krogel je zadela Črepinka v desno nogo tako, da je obležal in so ga morali prepeljati na zdravljenje v mariborsko bolnišnico.

Iz Kamnika

ka— **Ponovno opozarjamo na cerkveni koncert,** ki ga izvaja pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske v nedeljo 24. t. m. v dekanijski cerkvi v Kamniku. Začetek koncerta bo točno ob 16. Spored obsega orgelske skladbe, ki jih igra prof. Matija Tome, dalje govor kaplana Mihaela Jenka o Jakobu Petelinu-Gallusu in 8 mešanih Gallusovih zborov, ki jih poje pevski zbor Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja Poliča. Predprodaja vstopnic je v Kamniku v trgovini Slatner v Kamniku in pa v trafiki Bremšak na Šutni. Občinstvo iz okolice Kamnika opozarjamo na ugodno železniško zvezo. Vlak pride popoldne v Kamnik ob pol 3. in odhaja ob pol 6. zvečer, ko je koncert že končan. Opozarjamo pa na točni začetek ob 16. uri.

Iz Kranja

r— **Gradbeno društvo** se je pred kratkim osnovalo. Dobili smo prepotrebno mestno godbo, ki je nastopila že dvakrat z lepim uspehom. Da je prišlo do ustanovitve, je zasluga nekaterih meščanov in naših tovarn, ki so zaposlile brezposelne godbenike in obljubile tudi izdatno pomoč v denarju. Za nabavo novih instrumentov in obleke se bo društvo obrnilo tudi na meščanstvo. Izdani bodo posebni bloki. Naša dolžnost je, da jih podpremo. V odbor so bili izvoljeni gg. tovarnar Štefe Anton, predsednik, trgovec Hlebš Rudolf, podpredsednik, odborniki pa: Puhar Gašper, Mejač Franc, Mravlje Mirko, Gabrič Pavel in Puhar Franc.

t— **Članom krajevne organizacije JNS.** Danes zvečer ob 8. bo v Sokolskem domu širši članski sestanek, na katerem se bo razpravljalo o občinskih volitvah. Vodstvo stranke hoče dati vsakemu članu prosto voljo, da se odloči po svojem najboljšem prepričanju. Odklanja vsako tajno in zahrbtno intrigiranje, računa pa na disciplino. Torej danes zvečer vse članstvo na sestanek!

Prikupna razstava o opremi doma

Ljubljana, 19. septembra

Tvrdka Souvan na Mestnem trgu je priredila v gornjih prostorih svoje trgovine razstavo blaga, ki po svojem aranžmaju res preseneča. Veliki reklamni dekor pred vhodom v trgovino, ki slikovito prikazuje velikomestni del Ljubljane v spretno zamišljeni kompoziciji je delo gosp. *Mitje Šviglja.* Podoben dekor stoji tudi v trgovini pred stopniščem, ki vodi v prvo nadstropje. Razstavo blaga je pa uredil naš odlični aranžer g. Franc Brumati. Razstavljena so domača platna najboljše kvalitete, blago za mobilije, preproge in linoleji domačega in tujega izvora in češki deseni, ki vzbujajo splošno pozornost. Vsa razstava je zamišljena tako, da si more kupec z lahkoto izbrati svojemu domu primerno blago. Podan je lep dokaz, da nam ni treba hoditi kupovat blago v inozemstvo in da more naš trgovec slehernemu postreči tako kakor želi. Poudarek, da je kupec gospod, ne pa tisti, ki prodaja, je zlasti dandanes povsem upravičen in v interesu našega trgovstva umesten. Na razstavi sodeluje tudi tvrdka Herzmanski, ki je razstavni prostor okusno okrasila s cvetlicami. Zelo efektna je povsem sodobna razsvetljava, za katero je poskrbela Elektroindustrija, ki je posodila svetlobne predmete. Tvrdka »*Oprema*« je dala na razpolago moderno pohištvo. Na ta način ima obiskovalec priliko, da se spozna s sodobnimi težnjami čim lepše in cenejše ureditve doma. Razstava je prva te vrste pri nas. Nakup seveda nikakor ni obvezen, zato si lahko razstavo vsakdo ogleda.

Gospodarstvo

Organizacija naše industrije

V starih avstrijskih razmerah industrijci v naših krajih na Štajerskem, Kranjskem, Koroškem in Primorskem niso imeli svoje posebne pokrajinske organizacije. Na Dunaju je bila centrala industrijske organizacije, ki je imela po kronovinah podružnice: za Štajersko v Gradcu, za Koroško v Celovcu, za Primorsko v Trstu in za Gorenjsko v Ljubljani. Značaj te strokovne organizacije je bil sicer strokoven, ali nemški. Stanovska organizacija industrije, ki je v Avstriji seveda imela tudi svojo oficielno in obvezno organizacijo v 29 trgovskih in obrtniških zbornicah, je bila prostovoljna. Prostovoljnost industrijske stanovske in strokovne organizacije obstoji pri naših zapadnih in severnih sosedih tudi še danes. Obrtni redi poznajo obvezno organizacijo trgovine in obrta, ne predpisujejo pa obvezne stanovske organizacije za industrijo.

V novih razmerah je pri nas takoj po razpadu stare države začela priprava za ustanovitev industrijske organizacije v Sloveniji. Leta 1919. je bila v sedanjem poslopju Jadranske podunavske banke ustanovljena pod predsedstvom pokojnega V. Majdiča Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju s sedežem v Ljubljani. Nova stanovska organizacija je bila seveda prostovoljna. Imela je svoje poslovne prostore najprvo v Jadranski banki, potem v Baumgartnerjevi hiši na Aleksandrovi cesti in je po ureditvi zbornične palače oktobra leta 1926. prišla v svoje dosedanje prostore. V drugih delih naše domovine so kakor na Hrvatskem imeli svoje posebne prostovoljne stanovske organizacije splošnega značaja deloma pa strokovne organizacije industrijcev, v Srbiji sami, kjer je od nekdaj trodelni zborični sistem, pa industrijsko komoro, katere članstvo pa se ni vjemalo v važnih strokah s članstvom v prečanskih krajih.

Leta 1922. so začela resna prizadevanja na Bledu za ustanovitev državne zveze industrijskih organizacij v Jugoslaviji, pa je bila kmalu potem ustanovljena v Beogradu Centrala industrijskih korporacij pod predsedstvom Ignaca Bajlonija, dočim sta bila podpredsednik S. K. Aleksander in dr. Fran Windischer. Stanovska organizacija industrije je bila prostovoljna in je bilo treba članom nositi precejšnja bremena za svoje zastopstvo. Dasi se mora reči, da so bila podjetja, ki dajejo marko in značaj naši industriji v posameznih delih naše države, včlanjena v industrijskih zvezah, je vendar dejstvo, da je mnogo osobito srednjih in malih podjetij industrijskega značaja ostalo izven organizacije, ker so se mnoga podjetja tudi v gospodarsko ugodnih časih ogibala plačilu članskih prispevkov.

Čestokrat smo o tem v vodstvu industrijske organizacije v Beogradu in Zagrebu razpravljali in je v tem in onem kraju gibanje za posebne strokovne korporacije vodila želja, da bi tudi industrija dobila na ta način organizacijo obveznega značaja, kateri bi se nikdo ne mogel izogniti, hoteč pri tem prihraniti breme, ki zadeva članstvo. Industrija v Sloveniji se vse od prevrata ni zavzemala za obveznost industrijske stanovske organizacije. Ako je novi obrtni red, uveljavljen lansko leto, prinesel kot novotarijo in posebnost naše države možnost, da se tudi v prečanskih krajih preobrazijo skupne zbornice na eni strani, na drugi strani pa, da je tudi organizacija industrialcev obvezna, se ne more reči, da bi bilo v naših krajih opažati kako vnetost in ogrevanje za pridobitev takih postavnih določil. Osobito se ne more reči, da bi se naša večja podjetja v industriji trudila in potegovala za obveznost. Prišlo je do tega po prizadevanju interesentov v drugih delih naše države, zlasti na Hrvatskem. Ta obveznost, ki jo zakon predpisuje, je naša posebnost in bo šele bodočnost pokazala, jeli bilo umestno v zakonu predpisati obveznost industrijskih organizacij. Na vsak način je dejstvo v naši Sloveniji to, da se mnogo manjših podjetij in tudi nekaj srednjih brani članstva v sedaj obvezni zvezi industrijcev, sklicujoč se na okolnost, da nimajo izrečno industrijskega značaja. Prevladuje mnenje, da ni umestno v spornih primerih članstva biti prestrog in siliti ljudi v organizacije, ki jim ne prijajo, pa tako zanašati nezadovoljstvo, nerazpoloženje in nevoljo v enotno industrijsko organizacijo, ki potrebuje za svoje uspešno delo miru, sloge in medsebojnega zaupanja pa tudi enakosti ali vsaj sličnosti interesov. Posebno v današnjih gospodarsko suhih letih gospodarji skrbno preudarjajo vsak izdatek in morda že iz oportunitetnih razlogov ne kaže, diktirati jim članstva, ki se ga otresajo. Na vsak način je prijenljivost umestna, kadar je odločati o spornem članstvu v ljubljanski Zvezi industrijcev, to tembolj, ker se večina industrijcev pri nas ne ogreva za obvezno industrialno organizacijo.

Dr. Fran Windischer.

Za izravnavo agrarnih in industrijskih interesov v Češkoslovaški

Znaten padec žitnih cen v Češkoslovaški po letošnji obilni letini je spravil v ospredje važna vprašanja gospodarske politike češkoslovaške republike. V teku zadnjih let se je pod vplivom dalekosežnih zaščitnih ukrepov prav znatno povečala češkoslovaška agrarna produkcija. Tako da se ta država polagoma približuje agrarni avtarkiji. Seveda pa ima dviganje agrarne produkcije, ki gre večinoma na škodo industrije, svoje naravne meje, ki so dane, ko domača produkcija doseže potrebo.

Češkoslovaški agrarni protekcionizem je nastal v zvezi s protekcionističnimi ukrepi drugih držav, zlasti Nemčije. Češkoslovaško kmetijstvo je najprej spoznalo posledice avtarkije od negativne strani, namreč tedaj, ko se je zaradi takih ukrepov v drugih državah pričel naglo krčiti češkoslovaški agrani izvoz. V normalnih letih je znašal n. pr. češkoslovaški izvoz sladkorja dve tretjini skupne sladkorne produkcije, domači konzum pa eno tretjino; danes pa gre obratno v inozemstvo le ena tretjina produkcije, dočim se dve tretjini skrčene produkcije konsumirata doma. Enake težkoče pri izvozu je utrpela Češkoslovaška glede ječmena, slada, ovsa in tudi hmelja. Naravna posledica teh izvoznih težkoč je bila, da so producenti prešli na druge kmetijske proizvode, ki jih je doslej Češkoslovaška uvažala. Predvsem se je s tem v zvezi dvignila produkcija pšenice, ki je letos dosegla že tak obseg, da Češkoslovaški ne bo treba skoro nič več uvažati. Tudi produkcija goveje živine se je tako dvignila, da Češkoslovaška že skoro dve leti ne uvaža nobenega goveda. Produkcija svinj pa je v toliko napredovala, da ima danes Češkoslovaška uvozno potrebo le še za mastne svinje. Tudi uvoz jajc kaže naglo krčenje. Pred leti je Češkoslovaška uvažala povprečno na leto okrog tisoč vagonov jajc, za tekoče leto pa se računa, da uvoz ne bo mnogo prekoračil količine 500 vagonov.

Rastoča samopreskrba Češkoslovaške z živili je imela za posledico znatno skrčenje uvoza, kar pa je hudo prizadelo češkoslovaško izvozno industrijo. Sedaj, ko je agrarna produkcija tako napredovala, da je za večino agrarnih proizvodov odstranjena uvozna potreba, je stopil v ospredje nov problem. Nadaljnje širjenje agrarne produkcije ni več mogoče, ker bi potem postala Češkoslovaška agrarno-izvozna država in bi morala preizkusiti vse one težave, ki jih morajo danes prenašati agrarne države. S carinami se dado držati visoke notranje cene kmetijskim proizvodom le tako dolgo, dokler obstoja uvozna potreba. Čim preneha ta potreba uvoza, odpade regulativ zaščitne carine in se cene razvijajo svobodno. To opažamo letos zlasti pri pšenici, ki je v ceni hudo padla navzlic visokim zaščitnim carinam in je sedaj prisiljena češkoslovaška vlada razmišljati o novih ukrepih, ki gredo v smer žitnega monopola.

V češkoslovaških gospodarskih krogih že prodira naziranje, da bi bilo treba zaustaviti vsako nadaljnje dviganje agrarne produkcije, ker je za razvoj cen bolje, če obstoja vsaj majhna uvozna potreba. Žrtve, ki jih je morala utrpeti zlasti češkoslovaška izvozna industrija zaradi agrarne zaščitne politike, bodo zaman, če se ne bo ustavilo širjenje agrarne produkcije, ki tudi ne bi bilo več v korist češkoslovaškim kmetovalcem. Kakor je podoba so danes možnosti za pravično izravnavo industrijskih in agrarnih interesov v češkoslovaški gospodarski politiki večje kakor kdaj prej.

Gospodarske vesti

= **Insolvenčna statistika.** Državni statistični urad je objavil podatke o gibanju insolvence v mesecu avgustu, ki kažejo enako sliko kakor prejšnje mesece. Število konkurzov in poravnalnih postopanj je izredno nizko, ker se insolventni dolžniki zatekajo predvsem v posredovalna postopanja, o katerih pa žal državni statistični urad ne vodi evidence in so tudi privatne statistike pomanjkljive. Naslednja statistika nam sicer letošnjega vala posredovalnih postopanj torej ne nudi popolne slike. V avgustu je bilo v naši državi 17 konkurzov (lani 37) in 14 prisilnih poravnalnih postopanj (lani 96) skupaj torej le 31 insolvenc (lani 133) nasproti 28, 29, 30, 38, 45, 63 in 86 v predhodnih 7 mesecih. Gibanje insolvenc v prvih 8. mesecih t. l. v primeri s prejšnjimi leti nam kaže naslednja primerjava:

		poravnalnih	
Jan.-sept.	konk.	postop.	skupaj
1930	473	81	554
1931	328	484	812
1932	521	864	1385
1933	202	148	350

Skupaj smo imeli v prvih 8 mesecih t. l. komaj 350 insolvenc. Seveda pa je treba upoštevati, da imamo poleg teh insolvenc še posredovalna postopanja, ki jih je bilo doslej otvorjenih po privatnih cenitvah že nad poldrugi tisoč. — V **dravski banovini** smo imeli v avgustu 3 konkurze (lani 6) in 3 poravnalna postopanja (lani 28), skupaj torej 6 insolvenc (lani 34) Od začetka leta pa je bilo v Sloveniji 39 konkurzov (lani 61) in 38 poravnalnih postopanj (lani 147), skupaj torej 77 insolvenc nasproti 208 v istem razdobju lanskega in 105 v istem razdobju predlanskega leta.

Tekstilna industrija v Ptuju. Pretekli teden smo poročali, da se neka češka industrijska skupina zanima za ustanovitev tekstilne industrije v Ptuju. Kakor sedaj doznavamo, je stvar že perfektna. Ustanovitelji (Alfred Vicher, ind., iz Maribora in češka skupina) so se za projekt že odločili in so že sklenili z mestno občino pogodbo. Tvornica bo nameščena v bivši dominikanski vojašnici in bo zaposlovala 100 ljudi. Potrebni stroji so že dospeli v Maribor, tako da bodo lahko v kratkem začeli z adaptacijskimi deli v vojašnici.

= **Prodaja tujih plačilnih sredstev za potovanja v inozemstvo.** Po odloku finančnega ministra, ki je bil objavljen v »Službenih Novinah« 7. t. m., je spremenjen 4. člen deviznega pravilnika v toliko, da smejo sedaj pooblaščene banke na vidirane potne liste prodajati našim državljanom in pri nas stalno živečim inozemcem tuja plačilna sredstva do protivrednosti 3000 Din, ako je bil dan vizum za potovanje v Albanijo, Avstrijo, Bolgarijo, Grčijo, Italijo, Madžarsko, Rumunijo in Češkoslovaško, in do 5000 Din, ako je bil vizum izdan za potovanja v ostale države, in sicer brez ozira na to, ali dotična oseba potuje samo v eno državo ali v več držav.

= **Nizozemska znova znižala diskont.** Nizozemska banka je znižala svojo diskontno mero ponovno od 3 na 2.5 %, lombardno obrestno mero pa od 3.5 na 3 %.

Hmelj

+ **Žalec,** 19. septembra. Mirno nakupovanje po neizpremenjenih cenah od 65 do 75 Din za kg. Slabše blago je tudi cenejše. Od 20. do 22. t. m. bodo židovski prazniki in bo v teh dneh kupčija najbrž še mrtvejša. Hmeljarji naj tudi v teh dneh držijo blago po dnevnih cenah in naj ga ne ponujajo. Kakor poročajo iz Žatca, so tamkajšnji hmeljarji zelo trdni in ne oddajajo niti manj vrednega blaga izpod 2000 Kč za 50 kg.

+ **Žatec,** 19. septembra. Mirno nakupovanje po cenah 2000 do 2500 Kč za 50 kg.

Borze

19. septembra.

Na ljubljanski borzi je danes dolar v skladu z inozemskimi notacijami znova popustil. V Curihu je nazadoval od 343 na 337. Pri nas pa notira sedaj deviza Newyork (srednji tečaj skupaj s premijo) 47.83 Din za 1 dolar (včeraj 48.97 Din) Tudi deviza London je znova popustila, in sicer na 230.14 Din za 1 funt (srednji tečaj s premijo). Avstrijski šilingi so se trgovali v privatnem kliringu po 8.80 (v Zagrebu po 8.62, v Beogradu noira 8.55 — 8.65).

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda pri 246 — 247.50 nadalje čvrsta, vendar ni prišlo do zaključkov. Blairovo posojilo je zaradi padca dolarja popustilo, 7% Blairovo posojilo je bilo zaključeno po 31, 8% pa po 35.50.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2309.29 — 2320.65, Belin 1364.58—1375.38, Bruselj 799.13 do 803.07, Curih 1108.35—1113.85, London 178.30—179.90, Newyork 3708.27—3736.53, Pariz 223.88—225, Praga 169.79—170.65, Trst 300.68—303.08 (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.80.

Zagreb. Amsterdam 2309.29 — 2320.65, Berlin 1365.58 — 1375.38, Bruselj 799.13 do 803.07, London 178.30—179.90, Milan 300.68 do 303.08, Newyork kabel 3730.27—3758.53, ček 3708.27 — 3736.53, Pariz 223.88 — 225, Praga 163.79 — 170.65, Curih 1108.25 do 1113.85.

Curih. Pariz 20.195, London 16.175, Newyork 337, Bruselj 72.05, Milan 27.1625, Madrid 43.20, Amsterdam 208.35, Berlin 123.30, Dunaj 57, Stockholm 83.35, Oslo 81.20, Kobenhavn 72.20, Praga 15.32, Varšava 57.75, Bukarešta 3.08.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11.58, London 28.55, Milan 47.82, Newyork 593.40, Pariz 35.58, Praga 25.37, Curih 176.07, 100 S v zlatu 128 S papir.

Efekti

Ljubljana. Vojna škoda 246 — 248, 7% investicijsko 49 — 53, 7% investicijsko 31.50 do 32.50, 8% Blair 36 — 37.50, 7% Drž. hipotekarna banka 50 — 55, 4% agrarne 26.50 — 29, 6% begluške 38 — 39.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 246 — 247.50, za oktober 246 — 248, za december 247 — 249, 7% investicijsko 49 den., 4% agrarne 26.50 den., 7% Blair 30.50 do 31.75, 8% Blair 35 — 35.50, 6% begluške 36.50 — 38.50; bančne vrednote: Priv. agrarna banka 227 — 233; industirjske vrednote: Šečerana Osijek 170 bl., Trbovlje 120 bl.

Beograd. Vojna škoda 245.50, 244 zaklj., 7% investicijsko 52.50 zaklj., 6% begluške 37.90 zaklj., 8% Blair 36 bl., 7% Blair 32.50 bl., Priv. agrarna banka 230, 229 zaklj.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 12.87, Državne železnice 15.25, Trboveljska 12.05, Alpine-Montan. 9.70.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago,** 19. septembra. Začetni tečaji: **Pšenica:** za december 95.75, za maj 100.50; **koruza:** za december 54.50, za maj 60.875; **rž:** za september 71.125.

+ **Winnipeg.** 19. septembra. Začetni tečaji: **Pšenica:** za oktober 70.50, za december 72.625, za marc 78.

+ **Ljubljanska borza** (19. t. m.) Tendenca za žito mirna. — Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): nova baška, 79/80 kg 160 — 162.50; nova sremska, 78/79 kg 152.50 — 155; **koruza** (po mlevski tarifi): baška promptna 105 — 107.50, za sept. 112.50 — 115; **moka:** baška, »0« iz nove pšenice 275 — 280; banatska 310 do 315.

+ **Novosadska blagovna borza** (19. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet 73 vagonov. **Pšenica** (78 kg): baška, okol. Novi Sad, srednjebaška, gornjebanatska 102 — 104; baška, okolica Sombor, slavonska 101—103; gornjebaška, baška potiska in ladja Tisa 106 — 108; baška ladja Dunav ali Begej, sremska 100 — 102; južnobanatska 93 — 95. **Oves:** baški, slavonski in sremski 52.50—55. **Ječmen:** baški in sremski 64/65 kg 62.50 do 65. **Koruza:** baška 62 — 64; baška, okolica Sombor, banatska, sremska 63—65; slavonska 65 — 67; baška ladja Sava 65 — 67; ladja Begej 66 — 68; ladja Dunav 67 — 69. **Moka:** baška in banatska »0g« in »0gg« 202 — 220; »2« 180 — 200; »5« 160 — 180; »6« 120 — 130; »7« 90 — 100; »8« 52.50—55; banatska, sremska »0g« in »0gg« 140—205; »2« 170 — 185; »5« 150—165; »6« 115—125; »7« 85 — 95; »8« 52.50 — 55. **Otrobi:** baški in sremski 44 — 46; banatski 42 — 44. **Fižol:** baški, sremski beli 127.50 — 132.50.

+ **Somborska blagovna borza** (19. t. m.) Tendenca mirna. Prometa je bilo 48 vagonov. **Pšenica:** baška, okolica Sombor 100 do 102.50; gornjebaška 104 — 106; sremska 98 — 100, slavonska 97.50 — 100; banatska 102 — 104; banatska potiska 104 — 106; baška potiska 106 — 108. — **Koruza:** baška bela 105 — 107. **Oves:** baški, sremski 50 do 52.50. **Rž:** baška 65 — 70. **Ječmen:** baški, 63/64 kg 60 — 65; sremski 57.50 — 62.50; pomladni, 67/68 kg 70 — 72.50. **Koruza:** baška 62—64; baška bela 73—75; baška ladja Dunav in Tisa 65 — 68. — **Moka:** baška »0g« in »0gg« 200 — 220; »2« 180 — 200; »0« 160 — 180; »6« 130 — 150; »7« 90—100; »8« 42 — 44. **Otrobi:** baški 42 — 44. **Fižol:** baški uzančni 120 — 125.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (19. t. m.) Tendenca prijazna, promet srednji. **Pšenica:** za oktober 7.93 — 7.94, za marc 9.12 — 9.13; **rž:** za oktober 5.17 — 5.18, za marc 6.17 — 6.18; **koruza:** za september 7.20 — 7.25; za maj 8.22 — 8.24.

Ni več drgnenja s ščetkico, nekoristnega in razdražljivega. Poslužite se edinega postopka za odpravitev grdih rumenih madežev: en centimeter KOLYNOSA na suhi ščetki dvakrat na dan. Po treh dneh boste videli razliko.

KOLYNOS ozdravi usta, dela dih svežjiv in daje zobem njihovo prirodno belino.

»KOLYNOS« pasta je najbolj ekonomična. Ena tuba traja delj ko dve drugi katerekoli paste. 340

KOLYNOS

antiseptično sredstvo,

najizdatnejše sredstvo za negovanje sob. En centimeter zadostuje.

Iz življenja in sveta

Letonski polet v Afriko

Letonski letalec H. Cukuns je startal na letališču Le Bourget k poletu v Afriko. Letalo si je zgradil sam.

Umetni nestvori

Skrivnost nastajanja novih bitij

Angleška biologa Waddington in Needham sta na mednarodnem znanstvenem zborovanju v Cambridgeu pokazala čuden nestvor: močerada z dvojico možganov in sedmimi ušesi. Vzredila sta si ga — kar je najbolj čudno — sama.

Prav za prav ni to za poznavalca modernih bioloških stremljenj nič čudnega in novega. Biologija že precej dolgo poskuša, da bi s posežki v normalni razvoj embrionov, ki se končujejo s takšnimi posledki, prodrla v skrivnost nastajanja novih bitij.

Waddington in Needham sta vzela predrobne delce iz tkiva živih živali, n. pr. nekaj možganske substance, in vcepila te delce z izredno tenko iglo v notranjost razvijajočega se jajčeca. Polagoma se je iz tega cepiva razvil organ, iz katerega je to cepivo izviralo, a poleg tega se je ta organ razvil še v toliko eksemplarjih, kolikor jih ima dotično bitje že po naravi.

Na ta način sta oba učenjaka ustvarjala v svojem laboratoriju bitja z dvojico možganov, dvema repoma, več ušes itd. in ta bitja so živela kakor normalna. Močeradu, ki sta ga pokazala v Cambridgeu, so zrasli drugi možgani n. pr. na hrbtu in dodatna ušesa preko vsega telesa.

Toda končni uspeh njiju eksperimentov, namestu da bi pojasnil razvojne skrivnosti, jih je v nekem oziru še bolj razširil. Tako sta ugotovila, da nastajajo dodatni organi v embrijih tudi tedaj, če ne uporabljamo živega cepiva. Zadostuje tudi vcepitev mrtve substance in še več: v nekaterih primerih sta to substanco pred vcepitvijo naravnost ubila, jo prekuhala, sterilizirala, zdrobila v prah itd. — a vendar se je iz nje razvil živ organ, čeprav na nenaravnem mestu in celo nekaj dlje od kraja, kjer sta mrtvo substanco vcepila.

Iz tega sledi, da učinkujejo vcepljeni delci organskega tkiva že sami po sebi, ne glede na svojo živost, dasi seveda ne bo lahko dognati, kaj je v tem tkivu prav za prav tisto, kar je nosilec življenja.

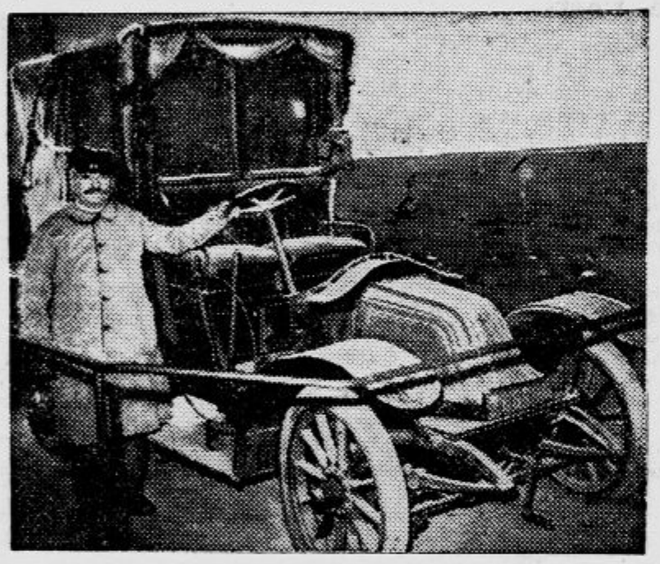

V spomin na bitko ob Marni

G. Hotte pred svojim taksijem, ki se je l. 1914 udeležil »pohoda« pariških taksijev na Marno. Taksiji so namreč prepeljali celokupno obrambno armado iz Pariza na fronto in tako se je odločila velika bitka svetovne vojne v korist Francije

30.000 m nad zemljo

Pred velikim znanstvenim vzletom v stratosfero

V najbližjem času se dvigne, kakor smo že poročali, v Rusiji velik balon, s katerim hočejo doseči doslej še neraziskane predele stratosfere. Vzlet je odvisen sedaj samo še od vremena.

Ruski stratosferni balon, ki ga je zgradil inženjer Vasensko, je prava mojstrovina svoje vrste. Prostornina mu je 30.000 kub. metrov, plašč iz treh plasti posebno močne svile, gondola je podobna Piccardovim gondolam, samo da je znatno večja. Sestavljena je iz posameznih jeklenih plošč, ki so jih zvarili skupaj. Na balon je pritrjena s silno močno svileno mrežo in ima 6 velikih oken s šipami iz nezdrobljivega stekla, ki omogočujejo razgled na vse strani. Eno izmed okroglih oken je vdelano tudi v tla, da bodo mogli letalci opazovati in fotografirati zemljo.

Samo ob sebi je umevno, da je gondola med poletom hermetsko zaprta in da se zrak v njej obnavlja s pomočjo steklenic s kisikom. V višjih plasteh ozračja vlada silen mraz, proti kateremu je balon zavarovan na dva načina. Gondola je zunaj na polovico namreč prebarvana črno, druga polovica pa je bela. Če se v višini črna polovica obrne proti soncu, se močno in hitro ogreje, dočim odbija svetla, gladka polovica sončne žarke in ostane hladna. Če bi ta ogrevalna naprava iz tega ali onega vzroka ne zadostovala, bo za ogrevanje v notranzosti skrbel električni tok. Balast, cela kopica meralnih instrumentov itd. se razumejo sami po sebi.

Med glavnimi nalogami, ki jih zasleduje ruski stratosferni polet, je seveda spet proučevanje kozmetičnih žarkov in njihovega izvora. Dve kinematografski kameri bosta filmali poedine faze tega poleta, pri katerem bodo po računih inž. Vasenka dosegli višino kakšnih 30.000 m, skoraj dvakrat toliko kakor prof. Piccard.

Pravila za šolske otroke

Izogibaj se tujih oseb, ne daj se jim poljubiti ali dotakniti, ne proži jim brez potrebe roke.

Pazi na čistočo svoje obleke in svojega telesa, zlasti rok; umazani prsti prenašajo marsikakšno bolezen.

Umazani nohti niso samo grdi, temveč tudi nevarni, v njihovi nesnagi je izredno mnogo kužnih klic.

Ne vtikaj prstov v usta, tudi od tega lahko zboliš.

Okoplji se često in si roke večkrat na dan umij z milom, zlasti pred jedjo.

Ne uporabljaj umazanih stranišč; po vsaki uporabi stranišča si umij roke.

Ne zauživaj sirovega sadja, zlasti če ga nisi prej opral. Na površini takšnega sadja je mnogo umazanosti in bolezenskih klic.

Prav tako se izogibaj nekuhanega mleka in vsake pitne vode, ki pri njej nisi gotov, da je čista.

Če se počutiš slabo in ti gre na bljuvanje, mrzlico, drisko in te boli v trebuhu, sporoči to v šoli takoj učitelju ali doma svojcem, da pozovejo zdravnika.

Revolucija na Kubi

Dr. Grau San Martin, novi predsednik kubanske republike

Pepel lorda Greya

Pepel lorda Greya so pokopali na skritem kraju v vrtu njegovega posestva Fallodona poleg pepela njegove umrle žene. Pogrebne svečanosti so se udeležili samo najbližji sorodniki, ki ne smejo izdati tega kraja.

Kazen za slabega zdravnika

Zdravniku dr. Hansu Klieru v Karlovih varih je sodišče prepovedalo izvrševanje zdravniške prakse, dokler ne bo s ponovno skušnjo dokazal, da se je osvobodil nevednosti in nespretnosti. Pred dvema letoma je Klier neki gospe operiral vnetje jajčnika na takšen način, da je od njegovega posežka umrla. Obsojenec bo moral plačati še veliko odškodnino njenemu možu.

Udobna ječa

V kaznilnici v Zloczowu v Galiciji so odkrili zanimive stvari. Pazniki so vodili tajno izdelovalnico denarja in žganja. Delavci so bili kaznenci, ki so jim ponoči često dajali tudi »dopust«, da so šli krast in vlamljat. Po izpovedih nekega bivšega jetnika so oblasti prišle na sled tem dobičkonosnim poslom.

Doživljaj milijonarke na sprehodu

Napadli in oropali so jo razbojniki, policija pa jo je vtaknila v umobolnico!

Pred kratkim je doživela milijonarka Nicolas iz Saint Brieuxa, vdova po nekem francoskem uvozniku čaja, mučen napad v chatelierskem gozdu. Milijonarka se je bila namenila peš skozi gozd k neki svoji sorodnici, na tej poti pa so jo

napadli razbojniki,

ji uplenili 30.000 frankov in pobegnili. Toda zadeva s tem še ni bila končana. Milijonarka je morala nato za tri tedne v umobolnico, nato pa za štirinajst dni v neki sanatorij. Policijski rogani, katerim je napadenka potožila svoj doživljaj, so jo namreč

smatrali za blazno,

zaradi česar je najela milijonarka dva odvetnika, da vložita proti njim tožbo.

Madame Nicolas iz Saint Brieuxa je obvdovela že pred nekaj leti. Po smrti svojega moža, ki ji je zapustil vse premoženje, je

prodala

trgovino in njene podružnice v raznih mestih, naložila denar v delnice in vrednostne papirje, sama pa se je tiho umaknila v svojo vilo, kjer je živela mirno življenje. Ta mir pa so začeli naposled kaliti

moževi sorodniki,

ki so menili, da mora vedno kaj kaniti od mize, pri kateri je sedel pokojnik v svojem življenju. Madame Nicolas pa ni bila njihovih misli. Rajši kakor njim je dajala denarne podpore samostanom in to ni bilo moževim sorodnikom nič kaj povšeči.

Nenadoma pa se je odločila milijonarka obiskati neko sorodnico v Perosteru blizu Chatelliera. Ta sorodnica

živi na kmetiji,

kamor se pride skozi chatelierski gozd. Bogatinka se je peljala najprej z vlakom, nato je najela taksi. Toda ko sta s šoferjem privozila v gozd, je vdovo premagalo hrepenenje po naravi in tako je poslala šoferja s prtljago naprej, sama pa je šla za njim peš.

Kakšne četrt ure potem, ko je šla peš in brez spremstva skozi gozd, je

planil nanjo moški,

kateremu so se pozneje pridružili še nekateri napadalci. Iztrgali so ji najprej ročno torbico, v kateri je imela 30.000 frankov. To pa še ni zadostovalo razbojnikom. Odnesli so ji ves nakit. V ušesih je nosila dragocene uhane, in niti tem

niso prizanesli.

En uhelj so ji celo ranili, ker so siloma iztrgali v zlato vdelani brilant. Toda niti s tem še se niso napadalci zadovoljili. Da bi bil plen popolnejši, so ji veleli, naj jim izroči še zlato zobno protezo, ki jo je nosila v ustih. A ker je ni hotela izročiti sama, so ji siloma odprli usta ter ji izruvali umetno zobovje.

Nesrečnico je šele nekaj ur po napadu našel gozdar, ki je stvar naznanil naprej ter izročil žrtev policiji, ki si je zaradi čudnega vedenja nakopala celo tožbo.

Zmede na Kubi

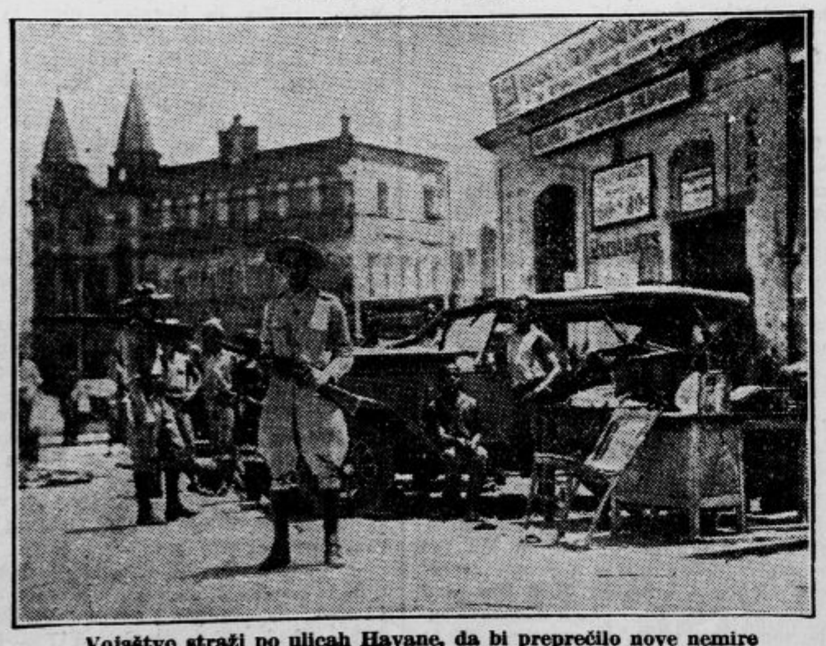

Vojaštvo straži po ulicah Havane, da bi preprečilo nove nemire

Tragedija v prepadih Andov

Tako se glasi naslov nadvse zanimive in grozotne, toda resnične zgodbe o

tajinstvenem izginotju letala „San José“

v pogorju Andov na poletu iz Čile v Argentino.

Tragedija sedmerih potnikov in pilota,

ki jih je pogubila brezvestnost denarnega mogotca in lastna pohlepnost po zlatu.

Smrtno nevarno iskanje ponesrečencev z letali

Grozote mraza in snežnih viharjev 6000 m visoko nad zemljo

Junaški letalec Guillaumet, ki se je žrtvoval za svojo mlado ženo

Njegov smrtni skok nad laguno del Diamante in njegov obupen pohod čez 4000 m visoko Kordiljero

To so poglavja zgodbe, ki bo pričela izhajati z izvirnimi slikami v tedenski reviji »ŽIVLJENJE IN SVET«

Kdor še ni naročnik edinega slovenskega ilustriranega obzornika, naj piše takoj na upravo »ŽIVLJENJA in SVETA«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Trimesečna naročnina (nad 190 strani štiva in številnih slik) znaša Din 20.--, mesečno Din 8.--, posamezne številke Din 2.--.

Londonski proces zaradi požiga berlinskega parlamenta

V sejni dvorani pravoznanstvenega društva v Londonu se je pričelo zasedanje mednarodne preiskovalne komisije za pojasnitev požiga nemškega parlamenta. Člani sodišča so med drugimi: G. Bergery (Francija), Hays (U. S. A.), dr. Bakker-Nort (Holandska), Pitt (Anglija), Vald Huidt (Danska), Branting (Švedska), Vermeylen (Švedska). Kot priče se zaslišijo nemški emigranti, med njimi tudi znani književnik E. Toller

Moda za golf 1933-1934

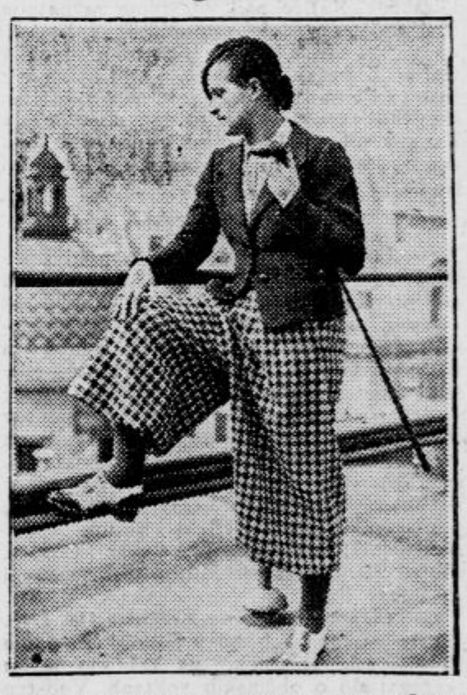

Navaden moški golf kostum za moderne sportnice

NEKAJ ZA VSE

Kokoš je za infekcijo z vraničnim prisadom neobčutljiva.

Že slavni arabski zdravnik Avicena, »knez zdravnikov« (980.—1037.) je bolnikom za jetiko priporočal zdravljenje z višinskim zrakom; priporočal jim je posebno gorsko in morsko podnebje otoka Krete.

Zdravniki odrejajo proti bolečinam često vrečico z ledom, ker živci v velikem mrazu otope in ne čutijo več tako bolečine.

Okuženje z legarjem se javi z mrzlico ob koncu tretjega tedna ali pa v začetku četrtega. Zanimivo je, da je kri pred pojavom bolezni preplavljena z bacili legarja, dočim pride ta tako zvana bacilemija po nastopu bolezni v hitro nazadovanje.

DOBRO JE, ČE VEŠ

da se je v Avignonu osnovalo društvo nesrečnih zakonskih žena, ki si je postavilo za cilj preskrbeti svojim članicam srečo, ki je niso bile deležne zaradi svojih mož. Pravila so zelo stroga in moralna ter prepovedujejo društvenicam izostajanje z doma zvečer po 20. uri.

da je ustavila obratovanje Bleriotova tvornica za aeroplane, ker nima letalski pionir Bleriot kapitala za vzdrževanje svojega podjetja;

da so našli pri ponesrečenem italijanskem letalcu de Pinedu v Newyorku pismo iz čekliških let bolgarske kraljice Ivane s posvetilom;

da kljub vsem naporom nemške vlade nazadujejo porodi v Nemčiji in so v Prusiji padli za novih 5 in pol odstotka v primeri z začetnimi meseci 1933,

ANEKDOTA

Karl Fürstenberg je srečal nekega znanca in ga vprašal, kdaj bi spet skupaj obedovala.

Znanec je izvlekel beležnico, jo dolgo časa prelistaval in dejal:

»Ta in naslednji teden, žal, ni mogoče. Čakajte: v četrtek štirinajst dni, če vam je prav?«

Fürstenberg je izvlekel isto tako svojo beležnico in jo prelistaval. Končno je menil z obžalovanjem:

»V četrtek štirinajst dni? Žal, nemogoče. Takrat moram na pogreb nekega ljubega znanca.«

In se je poslovil ter šel.

KARIKATURA

PIERRE COT, francoski letalski minister na obisku v Rusiji

VSAK DAN ENA

Mecen

»Gospod slikar, naslikajte mi kakšno stvar v črno-beli barvi, ker žalujem za nekim sorodnikom.«

»Da, želite morda zamorca na belem?«

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrti« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Potniku
ki obiskuje gostilne. bi izročil dobre predmete za prodajo. — Ponudbe z navedbo dosedanjega delovanja pod značko »11« na oglasni oddelek »Jutra«. 36203-5

Potnik
uveden po vseh banovinah, ki obiskuje drogerije, galanterijske in trgovine z orožjem, sprejme še eno zastopstvo kot »nus-artikel«. Naslov pri podružnici Jutra v Celju. 36196-5

Boljši gospod
srednjih let, želi poročiti ravnotako damo. Izčrpne ponudbe s sliko na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Plemenit značaj« 36204-5

Tvrdka iz nemške države
išče za Jugoslavijo mlajšega spretnega potnika za odjemalce — slikarje. Ev. soudeležba ni izključena, toda v tem slučaju se želi kavcija. Ponudbe z referencami v nemškem jeziku na oglasni oddelek Jutra pod »Tüchtig«. 36252-5

Potnika
proti proviziji takoj sprejmem za prodajo cekarjev. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Slovenija in Hrvatska«. 36206-5

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Šofer. šola E. Čeh
Tyrševa (Dunajska) cesta št. 36. Zahtevajte prospekt

Nemščino, italijanščino in francoščino
poučujem — sprejmem instrukcije po nizki ceni. — Berlic, Rimska cesta št. 23. 36242-4

Knjige

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja na vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (8)

»Ljubljanski Zvon«
tri nevezane letnike 1928, 1929 in 1930, prodam za 150 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36193-8

»Die Frau als Hausärztin«
knjigo od dr. med. Anna Fischer Dückelmann, poceni prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 36192-8

Naprošam
dobrosrčnega človeka, ki bi mogel podariti revni deklici knjige za 1. razred meščanske šole, za kar bi bila zelo hvaležna. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36224-8

Erotična knjiga
medicinično - znanstvena — umetnostne, ilustrovane fotoslike, najceneje oddamo. Edina naklada. Tyrševa 36, vežа. 36251-8

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Gospodično
prijetno in inteligentno, sprejme samostojen boljši gospod v stalno službo za pisarno in privatne posle. Ponudbe s sliko na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Značajna« 36199-1

Sprejmem hišnika
starejši zakonski par ali postarejšo ženeko, sprejmem za vilo pod Šmarno goro. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Vila pod Šmarno goro«. 36228-1

Mlajšo dekle
vajeno vseh hišnih del, ki govori tudi nemško, sprejme takoj majhna nemška družina v Novem Sadu, ki plača tudi vožnjo tja. Poštena in snažna dekleta naj pošljejo ponudbe po možnosti s sliko pod šifro »Dobri ljudje« na oglasni oddelek »Jutra«. 36240-1

Frizerko
prvovrstno, zmožno vodne, železne in trajne ondulacije ter manikiranja, sprejmem takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36214-1

K 9letnemu dečku
iščem učiteljico (abiturientko) z znanjem nemščine in klavirja. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dolenjska«. 35675-1

Dekle
pridno in pošteno, sprejmem takoj za vsa hišna dela. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36277-1

Novinko
za laneno in bombaž. blago sprejmem. — Javiti se je pismeno ali ustno na tt. Braća Holzner d. d., Zagreb, Radnička ulica 20. 35051-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Sobarica
z večletnim spričevalom, išče mesto v hotelu. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Takoj sobarica«. 36220-2

Šivilja
išče delo v trgovini, gre pa tudi na dom, po najnižji ceni. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 36282-2

Natakarica
kavarne zmožna, išče stalno službo, ali vzame gostilno, oziroma vinotoč na račun. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Postrežljiva«. 36299-2

Orožniška kuharica
dobra gospodinja, išče službo. Nastopi lahko takoj. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36302-2

Kmetsko dekle
z letno prakso, 8letno preporoko, išče stalno, tudi samostojno službo. Naslov: Uršula Veber, Žalec pri Celju. 36297-2

Dekle
pridno in pošteno, staro 26 let, ki zna nekoliko kuhati in opravljati druga hišna dela, želi premeniti službo k majhni družini v Mariboru ali Celju, s 1. oktobrom. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Pridna in poštena«. 36290-2

Tesarska dela
vsakovrstna izvršuje solidno in poceni Polde Steiner, Ljubljana, Jeranova ul. 19. 36297-2

Žandarmerijska kuharica
želi premeniti mesto na Štajersko ali Prekmurje. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36289-2

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

1500 kom. zabojev
primerni za prevoz sliv, železna vrata, več okvirjev za okna in vrata naprodaj v Ljubljani, Medvedova 7. 35757-6

Stoječa svetilka
in otroška postelja poceni naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 36210-6

Trgovsko opravo
primerno za pisarno, poceni prodam. Ogledati na Starem trgu štev. 11a/II, med 1. in 3. uro. 36246-6

Kopalno banjo
malo rabljeno, poceni prodam. Bleiweisova c. št. 15, III. nadstropje, vrata 15. 36247-6

Gašperček
star lestenec, moški čevlji št. 45 in več drugih stvari naprodaj v Robovi ulici št. 23, pritličje. 36233-6

Izložbena okna
z roleti, dobro ohranjena, stara okna, velika vežna vrata in stopniščna ograja naprodaj. Poizve se v pisarni dr. F. Luckmanna v Gradišču 4. 36231-6

Gramofon
za gostilno (avtomat na denar) proda drogerija Hermes na Miklošičevi cesti št. 30. 36376-6

Otroška zibelka
pletena, stojnica (die Schule), otroški gugalni stol in lesen voziček za sedeti, naprodaj v Knafljevi ulici št. 13/II. 36264-6

Namizni prti
iz čistega platna in 6 servijet poleg Din 70, šestdelni likerni servis 40 Din, alpacca posoda pol zastonj. Chapiero, Dunajska c. 36 36250-6

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

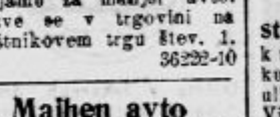

Avto-limuzino
petsedežno, prodamo na hranilne knjižice, ali zamenjamo za manjši avto. Poizve se v trgovini na Borštnikovem trgu štev. 1. 36222-10

Majhen avto
v dobrem stanju, kupim v ceni 5—8000 Din. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Avto 100«. 36271-10

Tovorni avto
»Ford«, v najboljšem stanju, radi preselitve ugodno prodam. Dopise na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Dober Ford«. 36215-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (14)

2 rabljeni kolesi
tricikelj in škarje za pločevino do 6 mm. poceni proda Peter Skafar, Ljubljana, Borštnikov trg 35631-11

Damsko kolo
tovarniško novo, iz preostale zaloge proda Elektrofonska družba, Krekov trg 10/II. 36281-11

Trpežno kolo
prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. Ogledati med 12. in 14. uro. 36256-11

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Ogrejevalne cevi
(Rippenheizröhre) kupim. — Ponudbe s cevnim premerom in ceno na naslov: J. Majaron, Borovnica. 36142-7

Več nepremičnin
od stotisoč do milijona kupim. Točne ponudbe pod »Globus« na oglasni oddelek »Jutra«. 36223-7

Rabljene cevi
vodovodne ali tem enake, v debelosti 30—35 mm, kupim večjo množino. — Ponudbe na naslov: Vinko Petek, trgovec, Velika Nedelja. 36213-7

Fotoaparat
potno kamero 10/15 ali 13/18 v dobrem stanju, z več kasetami kupi Foto Kvec, Celje. 36288-7

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Smrekovega gozda
cca 10 ha, ob železniški progi naprodaj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Smrekov gozd«. 35665-20

Petstanovanj. vila
komfortna, v Ljubljani naprodaj. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 36262-20

Njivo
nasajeno s hmeljem — pri glavni cesti prodam. Informacije daje Zofka Krajnc. Vransko. 36216-20

Gradič ali slično
poslopje v parku ali gozdičku, event. posestvo kupi vpokojenec. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Jeseneki dom«. 36269-20

Posestvo z mlinom
na katerem se redi 5 glav živine, v prometnem kraju na deželi, pripravno tudi za zdravnika, kopališče ali slično, blizu gozda, z vsem inventarjem naprodaj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Sončna lega«. 36165-20

Majhno posestvo
pripravno za obrtnika, v bližini Maribora naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36291-20

Stavbna parcela
v Mariboru, v sredini mesta poceni naprodaj. Pojasnila daje Zidanšek, Židovska ulica štev. 8. 36292-20

Kapital

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Hranilne knjižice
kupuje in prodaja
M. Jankole
komand. družba, Ljubljana,
Aleksandrova c. 4/II
(palača »Viktorija«). Telefon 3052. 26921-16

Knjižico
Ljubljanske kreditne banke z vlogo 6—7000 Din kupim Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »7000«. 36227-16

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Srebrne krone
staro zlato in srebro
kupuje rafinerija dragih kovin v Ljubljani, Ilirska ulica štev. 36 — vhod iz Vidovdanske ceste — pri gostilni Možina. 70

Oblačila

Trg. oglasi po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (13)

Predpasnike, halje
črne, za šolo in za trgovine dobite že od 35 dinarjev dalje. Velika izbira vseh velikosti. — J. Tomšič, Sv. Petra c. 38. 35994-13

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Kislo zelje
novo, prvovrstno rezano in cele glavice za sarmo, v sodčih, v vsaki množini dobavlja, po brezkonkurenčni ceni Gustav Erklavec Ljubljana, Kodeljevo 10, telefon 25-91. 236-33

Čajno maslo
iz pasteuzirane smetane, po 19 Din in čajno maslo iz sladke smetane po 18 Din franko razpošilja po železnici Tibaut Jurij, mlekarstvo, Kropje, p. Ljutomer. 36217-33

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Mizarji pozor!
Najcenejše vezane plošče: jelševe bukove, okume in panel, v velikosti 220/122, 200/122. po najnižjih cenah. Tvorniško skladišče v Ljubljani, Dunajska cesta 31. 246-15

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Lep trgovski lokal
s postranskimi prostori oddam. Poizve se v pisarni dr. F. Luckmanna, Gradišče 4. 36232-19

Uprava policije
rabi nujno primerne prostore za začasno nastanitev policijskih zaporov. — Ponudbe na upravo policije v Ljubljani — sekretariat. 36239-19

Lokal
v sredini mesta, pripraven za trgovca ali obrtnika, takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36238-19

Gostilno v Mariboru
staro renomirano, ki potoči cca 300 hl vina, ugodno prodam radi bolezni in starosti, s hišo, inventarjem. Velike kleti, elektrika, plin in lep vrt. Ponudbe pod šifro »Ernster Reflektant« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 36293-19

Lokal
suh in lep, poceni odda drogerija Hermes. Miklošičeva cesta 30. 36275-19

Prostor za menzo
ki že deloma obstoji, oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36274-19

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Hotel
(12 sob), z mesarijo, event. velikim lokalom za trgovino, z inventarjem, v industrijskem kraju Slovenije oddam v najem s 1. oktobrom ali 1. novembrom. — Kavcija potrebna. Prodaja ni izključena. Vprašanja na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Velik promet 88«. 36280-17

Pekarno
v prometnem kraju oddam v najem za 10 let. Najemnina plačljiva tudi v hran. knjižicah Okrajne hran. v Slov. Bistrici. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36283-17

Trgovino in gostilno
oddam v najem z vsem inventarjem in krasnimi prostori. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36296-17

Dijaške sobe

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (22)

Dijaka
ozr. mladeniča sprejmem kot sostanovalca z vso oskrbo za 600 Din. Naslov pove oglasni oddelek Jutra 36226-22

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Stanovanje
oddam v Rožni dolini, cesta V/22. 36253-21

Enosob. stanovanje
oddam na Rimski cesti 23. Solnčno in suho. 36255-21

Enosob. stanovanje
oddam — Ljubljana VII, Aleševčeva 24. 36279-21

Enosob. stanovanje
s kuhinjo in pritiklinami, na dvorišču na Gosposvetski cesti oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36284-21

2 stanovanji
dvo- in petsobno, komfortni, takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36261-21

Komfortno stanovanje
trisobno, pred Bežigradom oddam s 1. oktobrom ali novembrom. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 36257-21

2 stanovanji
obstoječi vsako iz sobe, kuhinje, kabineta in pritiklin, oddam z oktobrom v Lepodvorski ulici št. 3 — Ljubljana VII. 36300-21

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Enosob. stanovanje
iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Državni uradnik«. 36243-21/a

Dvosob. stanovanje
v centru mesta iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Mirna družina«. 36270-21/a

Mirna gospodična
snažna, ves dan odsotna, išče stanovanje ene sobe, kuhinje in pritiklin za 1. november. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Uradnica«. 36130-21/a

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Krasno sobo
mirno in popolnoma separirano, južno ležečo, v bližini gl. kolodvora išče boljši gospod. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »300—400«. 36265-23/a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Opremljeno sobo
solnčno, s posebnim vhodom in elektriko, opremljeno z novim pohištvom za 2 osebi, takoj poceni oddam pri veleesejmu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 36184-23

Lepo sobo
koncem Miklošičeve ceste oddam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 35407-23

Lepo sobo
mesečno, s souporabo kopalnice, oddam event. s hrano na Poljanskem nasipu štev. 16/I, vrata 6. 36234-23

Solnčno sobo
za dva, v I. nadstropju vile, poleg Tivolija, s posebnim vhodom in kopalnico, deset minut od pošte ugodno oddam. — Vprašati Cesta v Rožno dolino 14, pritličje. 36221-23

Opremljeno sobo
s separatnim vhodom oddam 1 ali 2 gospodoma — tudi dijakoma, po nizki ceni. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36211-23

V centru mesta
v okolišu med dramo, univerzo in tehniko, oddam s 1. oktobrom samo boljšemu stalnemu gospodu, veliko, svetlo, mirno in čisto
opremljeno sobo
event. tudi z 2 posteljama, s posebnim vhodom, parketom in elektriko. Naslov pove oglas. oddelek Jutra. 35998-23

Prazno sobo
s centralno kurjavo, na Miklošičevi cesti oddam stalni osebi. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36244-23

Lepo sobo
separirano, oddam. Naslov pove oglasni oddelek Jutra 36245-23

Veliko prazno sobo
preprosto, oddam s 1. oktobrom v Nunski ulici št. 3 36248-23

Separirano sobo
prazno ali opremljeno oddam v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36249-23

Lepo, veliko sobo
oddam 2 gospodoma ali gospodičnama v Dukičevem bloku. Najraje z vso oskrbo. — Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36254-23

Separirano sobo
lepo, oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36235-23

Separirano sobo
poleg opere oddam 1 ali 2 osebama. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 36236-23

Sobo
lepo opremljeno, svetlo in veliko, čisto, tik opere in Tivolija, z 1 ali 2 posteljama oddam le boljšim gospodičnam ali zakonskemu paru. Telefon in klavir na razpolago. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36263-23

Opremljeno sobo
oddam gospodu, ozir. gospodični. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 36267-23

Separirano sobo
lepo in solnčno, oddam gospodu v vili za Rimskim zidom. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 36219-23

2 gdč. uradnici
sprejme boljša rodbina v lepo in svetlo sobo — ter prvovrstno hrano. Cena zelo zmerna. Kopalnica. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 36272-23

Sobo
event. tudi s štedilnikom, s posebnim vhodom oddam 2 osebama v Zg. Šiški — Kosovo polje štev. 193. 36278-23

Prazno sobo in lepo opremljeno
čisto, prostorno, oddam 1 ali 2 gospodičnama, oziroma dijakoma ali dijakinjama. Bližina šol in banske uprave. Bleiweisova cesta št. 3/I, levo. 36295-23

Opremljeno sobo
čisto in solnčno, oddam mirnemu gospodu — ter istotam sprejmem tudi
sostanovalca
po nizki ceni. — Barvarska steza 6 (blizu Jugoslovanske tiskarne). 36298-23

Dražbe

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (32)

Za dne 23. 9. 1933
ob 17. uri, v Ljubljani, Baragova ulica 13, razpisana dražba modernega pohištva, se ne vrši. 36358-32

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

Gospod
akademsko izobražen, začasno v Ljubljani — želi znanja z inteligentno, samostojno damo, v svrho skupnih izprehodov in daljših izletov. Cenjene dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Priroda«. 36266-24

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (25)

Oficirja
(artilierista) bi rada spoznala, če bi drug drugemu ugajala pa tudi poročila. Dota in mladost sta enaki. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Plavolasa Nonja«. 36218-25

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Pianino in klavir
dobro ohranjena — ter
pletilni stroj
poceni proda ali posodi na dom Zima, Wolfova ulica št. 10/I. 36294-26

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Pletilni stroj
št. 8, dolg 80, zelo dober naprodaj v Idrijski ul. 11 (Stan in dom). 36229-29

Kupim dinamo
220 Volt, 2—2½ Kw., istosmerni tok. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Plačam takoj«. 36301-29

Nobenega čudeža ni treba, da bi postala Vaša koža čista, baržunasta in mladostna. Gub niso povzročila leta, temveč nastale so zaradi pomanjkanja biocela v koži. Dr. Stejskalu, profesorju na medicinski fakulteti na Dunaju, se je naposled posrečilo, pridobiti biocel iz mladih živalskih bitij. Pri poizkusih z ženami v starosti od 55—72 let so gube v 6 tednih popolnoma prenehale (glej tozadevno popolno poročilo dunajskega Medicinskoga lista). Pravi biocel, pridobljen od mladih, skrbno izbranih živali se nahaja sedaj v kremi »Tokalon«, hrani za kožo (rožnate barve). Po zaslugi uporabe tega sredstva se stara in uvenela koža hitro pomladi, oslabljene mišice pa okrepčajo. Uporabljajte kremo Tokalon hrano za kožo rožnate barve zvečer pred počitkom. Med spanjem bo ta krema nahranila Vašo kožo z biocelom. Kremo Tokalon bele barve pa uporabljajte zjutraj. Ona krepi kožo ter skrči razširjene znoinice. Če se uporabljajo obe kremi, kakor prej navedeno, je zajamčen uspešen rezultat, v nasprotnem primeru pa se denar vrne.

Sport

Kolesarski dirki v Celju

Klub slovenskih kolesarjev v Celju je priredil 10. t. m. prvo dirko za klubovo prvenstvo na progi Celje - Konjice - Celje, 17. t. m. pa finalno dirko za klubovo prvenstvo Celja na progi Celje - Trojane - Celje. Rezultati prve dirke na progi Celje - Konjice - Celje (48 km) so naslednji: 1. Albin Zupanc 1:29:23; 2. Franjo Kajtner 1:29:27; 3. Slavko Lampret 1:29:29; 4. Hugon Kolar 1:29:30; 5. Mirko Fabjan 1:29:30 in dve petinki. Rezultati finalne dirke na progi Celje - Trojane - Celje (75 kilometrov): 1. Albin Zupanc 2:32:35; 2. Mirko Fabjan 2:32:37; 3. Slavko Lampret 2:32:37 in eno petinko; 4. Franjo Kajtner 2:32:37 in dve petinki; 5. Hugon Kolar 2:32:37 in tri petinke. Pri tej tekmi je tekmovalce na povratku oviral močan nasprotni veter. Končni rezultati za obe progi v skupni dolžini 123 km: 1. Albin Zupanc 4:01:58; 2. Franjo Kajtner 4:02:04 in tri petine; 3. Slavko Lampret 4:02:06 in eno petinko; 4. Mirko Fabjan 4:02:07 in dve petinki; 5. Hugon Kolar 4:02:07 in tri petinke. Albin Zupanc si je v tem tekmovanju priboril prvenstvo Celja in klubovo prvenstvo za l. 1933-34 ter je prejel od kluba krasen pokal. Zupanc je po pet letih udejstvovanja v kolesarstvu dokazal, da je še vedno v odlični formi in bo lahko še dolgo z uspehom zastopal celjske barve.

V nekaj vrstah. Ljubljanska Ilirija je v nedeljo gostovala na turnirju KAC v Celovcu in odigrala v brze mturnirju dve tekmi, med katerimi je prvo proti KAC dobila z 0:1, odločilno proti Austriji pa izgubila z 1:2. — Vse drž. prvenstvene tekme, določene za prihodnjo nedeljo, so bile po sklepu JNS odgodene, in sicer tekma Concordia : Hajduk na 19. novembra, **Primorje : Jugoslavija na 19. novembra,** Vojvodina : Bask na 8. oktobra, Slavija (O.) : Hašk na 29. oktobra in BSK : Gradjanski na 19. novembra. Za naše Primorje ta odgoditev ni posebno prikladna, tem manj pa, če se do tedaj ne bo pojasnilo, koga bo zadela čast, da bo zasedel osmo mesto v tablici...

SK Elan : SK Celje. Druga odločilna kvalifikacijska tekma med Elanom iz Novega mesta in SK Celjem se bo pričela v nedeljo 24. t. m. ob 15.30 na Glaziji v Celju.

Službene objave LNP. (Nadaljevanje iz seje p. o. dne 13. septembra 1933.) Kazenskemu odboru se preda igralec Doberlet Miodrag, (Ilirija, Ljubljana) na podlagi sodniškega poročila od prijateljske tekme SK Laško : SK Ilirija dne 27. 8. t. l. v Laškem. — Iz seznama verificiranih igralcev se črtajo: Kokalj Edo, Vinšek Ivan, Podrekar Ludvik, Arhar Ivan, vsi Sloga, Ljubljana. Košmerl Milko, Svoboda, Vič. Radivojevič Branko, Železničar, Maribor. Puh Valter, Janžekovič Vencel, Hreščak Justin, Terglez Ivan, Koren Franjo, Stojanovič Živojin vsi ISSK Maribor, Maribor. Fabjančič Ervin, Golob Karel, Hödl Emerik, Vidovič Viljem, Stojanovič Živojin, Mernik Erih, Breznik Maks, Železinger Josip, Saksida Rado, Kalšek Josip, Kotzbek Rudolf, Kamberger Alojzij, Vodušek Ljudevit, vsi Svoboda, Maribor. — Suspendirata se do nadaljnjega igralca Košmerl Josip (Hermes, Ljubljana) in Jenko Gabrijel (Svoboda, Vič), dokler ne poravnata svojih obveznosti do prejšnjega kluba. — Tajnik II.

Službeno iz LNP Danes po seji p. o. bo seja u. o. ob 20. v prostorih LNP. — Tajnik I.

ASK Primorje (lahkoatletska sekcija). Na temelju dogovora med Ilirijo in Primorjem in sklepu JLASa se vrši na igrišču Primorja v četrtek, 21. t. m. ob 17. uri izbirni miting na 100 m med Zupančičem (Ilirija) in Cerarjem Dragom (ASK Premorje). Istotam izbirni miting na 400 metrov zapreke med Zupančičem (Ilirija) in Žorgo Aleksom (Primorje).

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes od 16. naprej strogo obvezen trening za ligino skupino.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Danes je lahkoatletski in hazenski trening ob 17. Zaradi bližnjega drž. prvenstva v atletiki in hazeni je udeležba obvezna za vse. Po dve sliki naj prinesejo k današnjemu treningu: Silva, Hudales, Jurman in Zajc Malči.

TKD Atena. Danes ob 18. trening. — Opozarjamo članice, da bo v soboto ob 18.30 skupen sestanek vseh članic; kraj javimo naknadno.

Smučarski klub Ljubljana obvešča svoje članstvo in prijatelje kluba, da je v nedeljo 24. t. m. o priliki »likofa« izlet k domu na Mrzli Studenec. Za drugi avtobus je še nekoliko mest praznih. Če se jih prijavi več, bo naročen še tretji avtobus. Odhod ob 6. zjutraj izpred kavarne Evrope. Odhod z Mrzlega Studenca ob 16. Cena 60 Din. Prijave pri g. Kürnerju v trgovini Gorec do četrtka.

Repertoarji

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA.
Začetek ob 20.

Sreda, 20: V agoniji. Sreda.
Četrtek, 21.: Sonata strahov. Premiera. Četrtek.
Petek, 22, Zaprto.
Sobota, 23.: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. B.

OPERA.
Začetek ob 20.

Sobota, 23.: Pikova dama. Premiera. Izv.

★

Miroslav Krleža: »V agoniji. Premiera je bila v soboto in tudi tokrat je imel slavni hrvatski dramatik s svojim delom v režiji dr. Branka Gavelle na našem odru popoln uspeh. Opozarjamo na prvo reprizo, ki bo drevi.

V Strindbergovi komorni igri »Sonata strahov« nastopijo naslednji člani naše drame: gdč. Boltarjeva, ga. Marija Vera, ga. Rakarjeva ter gdč. Slavčeva in Kukčeva, dalje gg. Debevec, Skrbinšek, Sancin, Kralj, Jerman, Plut in Potokar. Režijo dela ima g. Ciril Debevec, ki je oskrbel tudi prevod. Inscenacija je izvršena po osnutkih inž. arh. Franza. Premiera »Sonate strahov« bo 21. t. m.

Otvoritvena predstava letošnje operne sezije bo »Pikova dama«. S to predstavo proslavi naše gledališče štiridesetletnico smrti slavnega ruskega skladatelja Čajkovskega, ki je s svojimi deli osvojil ves svet in se izmed ruskih skladateljev minile generacije tako na opernem kakor tudi na koncertnem odru najpogosteje izvaja. Opero pripravljata ravnatelj Polič in prof. Šest. O zasedbi spregovorimo prihodnjič. Danes omenjamo, da ima naslovno vlogo gospa Vilma Thierry - Kavčnikova Premijera bo v soboto 23. t. m. izven abonmana.

C-abonma je zopet odprt. Priglasi se sprejemajo v gledališki blagajni v dramskem gledališču. Gledališka uprava ga je morala ponovno odpreti zato, ker ji na dosedanjih abonmajih predvsem v parterju in na balkonu primanjkuje razpoložljivih sedežev. Pri tej priliki ponovno opozarjamo na izredno ugodnost, ki jo nudi gled. abonma, cene so nizke in celoletna abonmanska odškodnina se plačuje v desetih zaporednih mesečnih obrokih. Priglasi za abonma C se sprejemajo cel teden, prihodnji teden pa bo že uvrščen v tek predstav. Zato nujno prosimo vse interesente, da se čimprej priglase

Radio

Sreda, 20. septembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 19: Otroški kotiček. — 19.30: Plošče. — 20: Literarna ura. — 20.30: Pihalni kvintet opernega orkestra. — 21.30 Samospevi gdč. Milene Verbičeve. Vmes čas in poročila. — 22.30: Angleške plošče.

Četrtek, 21. septembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 19: Radio - orkester. — 20: Gospodinjska ura. — 20.30: Koncert tamburaškega seksteta. — 21.30: Čas, poročila. — 21.45: Šlagerje poje gdč. Anta Kovačičeva s spremljevanjem radio - orkestra

BEOGRAD 17: Plošče. — 19.50: Violinski koncert. — 20.30: Arije. — 21: Slušna igra. — 21.30: Simfoničen koncert. — Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Prenos koncerta iz Beograda — 22.40: Lahka godba orkestra. — PRAGA 19.25: Prenos opere iz Brna. — 22.30: Lahka glasba. — BRNO 19.25: Prenos opere iz gledališča. — 22.15: Koncert iz Prage. — VARŠAVA 17.15: Koncert solistov. — 18.35: Komorna glasba. — 20: Koncert orkestra in solistov. — 22: Plesna glasba. — DUNAJ 12: Lahka glasba. — 17.05: Sarrasatejeve skladbe. — 19: Glasbene bagatele. — 20: Lortzinigova opera »Undina«. — 22.20: Plošče. — BERLIN 20.05: Mešan program. — 21: Večer zabave in plesa. — KÖNIGSBERG 20.10: Glasba in igre. — 21.20: Virtuozne violinske skladbe. — MÜHLACKER 20: Serenade. — 21.15: Slušne scene. — 25.45: Klavirski koncert. — 1.00: Švabska muzika. — BUDIMPEŠTA 17.30: Ciganska godba. — 19: Orkester. — 20: Operetni večer. — 22.30: Plošče — RIM 17.15: Vokalen in instrumentalen koncert. — 22.45: Večer lahke godbe, pesmi in plesov.

Čitajte
tedensko revijo
ŽIVLJENJE IN SVET

G. Th. Rotman:

Nove prigode gospoda Kozamurnika

79

Komaj se je gospod Kozamurnik pobral, je planil proti njemu velik bik, ki mu očividno ni bilo do takega obiska. Siromak je prestrašen vzel podplate pod pazduho in se spustil v dirko okoli travnika. Celo pujsi, ki jih je bila bikova hrabrost navdušila, so se udeležili zasledovanja.

J. H.: 27

Jezero ljubezni

Roman

»Kričanje nima zmisla,« je mirno nadaljeval. »Na žalost ti ne morem prizanesti očitka, da se svoje bogate Američanke nisi lotil s prave strani. Že na Bledu bi se bil moral zaročiti z njo. A ti si hotel biti posebno prekanjen in nisi maral postaviti vsega na eno karto, ampak si rajši grel kar dve železi namah. Da, carissimo, kdo hoče ujeti zlato ribico, kakršna je Ellen Blackova, tisti se ne sme ozirati za postrvico Jelo.«

Udarec je bil zadel v živo. Benedetti se je živčno zdrznil.

»Zato moram zdaj ves božji dan tekati za Ellen Blackovo,« je neusmiljeno nadaljeval Mucchich, »in še bo konec najbrže tak, da bo zmagal v dirki beraški študent. — In to naj bodo kupčije—!«

»Dovolj!« Benedetti je razburjen planil s stola in nevaren ogenj se mu je zabliskal v očeh. »Saj bomo videli, kdo bo zmagal. Kolnem se ti, da ne bo trajalo delj kakor teden dni, pa bo ta capin vedel, po čem so milijoni!«

Počasi se mu je posrečilo prepričati tovariša. Mucchich mu je nato z mirnejšim glasom povedal, kar je bil med tem izsledil in dognal.

Benedetti si je vse zapisal. »Zdaj lahko greš, mnogo opravkov me še čaka.« S temi besedami mu je odprl vrata. »Kadar te bom potreboval, ti že sporočim.«

*

Ellen Blackova ni slutila, da je Benedetti v Beogradu. Skrbno je pazil, da se ji ne bi prehitro pokazal. Zato je bil pa natanko poučen o njenem življenju. Gaetano Mucchich, ki se je nesumljivo pojavljal povsod, kamor so zahajali Ellen, Sybil in Krištof, mu je poročal o vsem. Zasnoval je bil čisto določen načrt, in Ellen in Sybil sta mu, nič hudega ne sluteč, sami napeljali vodo na mlin.

Tudi Vida je pri tem igrala vlogo. Ellen se je v mislih pogosteje ukvarjala z njo, nego bi bila hotela priznati. Krištof je bil videti zelo navezan nanjo. Kadar je bilo le količkaj prilike, je govoril o njej. Ves srečen je nekoč povedal, da se ji vrača zdravje.

Sybil je opazila, da je Ellen tisti trenutek utihnila; videti je bilo, kakor da bi se bila zaprla vase. Njen bistri pogled tudi ni prezrl, kako je Ellen hitro odložila majhno Vidino fotografijo, ki ji jo je Krištof pokazal.

»Ali vam ne ugaja, miss Black?« je prepaden vprašal Krištof. »Vida vam je namreč nekoliko podobna — se pravi —« je hlastno dodal, »čisto take lase ima kakor vi —«

Oči so mu nežno zasijale, ko je pogledal Elleno. —

»Ali se ti ne zdi, da se nekam zelo ogreva za to Vido?« je Ellen vprašala prijateljico, ko sta bili zvečer sami.

Sybil se je hudomušno nasmehnila. »Najbrže zato, ker ti je podobna.«

»Morda pa zato, ker sem jaz njej podobna,« je rekla Ellen in hitro obrnila pogovor drugam.

Tudi Sybil ni več omenila tega, čeprav je na tihem premišljevala o stvari. Ljudje, ki ljubijo, so časih od sile čudni. Mar Ellen res ni videla, da je Krištof s plamenom gorel in je bil le preboječ, da bi ji to povedal?

Ellen je bila seveda ljubosumna na Vido, zavedala se je pa tega enako malo kakor svojih pravih čuvstev do Krištofa Vilharja.

Sybil je vse to jasno videla, odkar ji je bila Ellen v zaupljivem trenutku pripovedovala o Bledu in o Benedettiju.

»Malo je manjkalo, da se nisem zaljubila v tega Italijana —« In zamišljeno je dodala: »Kako malo ve prav za prav človek o svoji lastni notranjosti! Na Bledu je bil čas, ko sem videla v Benedettiju moža, ki bi ga res utegnila ljubiti. Šele v Beogradu sem spoznala, da je bil moj odhod s stricem Milanom za las podoben begu. Danes je vse to tako daleč za menoj. Človek mora vendarle zelo nadzorovati samega sebe.«

Hudomušni nasmeh je bil zdavnaj izginil s Sybilinega obraza. Tema izvrstnima človekoma je bilo treba pomagati; treba ju je bilo nekoliko poriniti, drugače sta bila res zmožna iti drug mimo drugega. Praktična Sybil Ashbeyeva nikakor ni bila prijateljica nepotrebnih težav. Po njenem mnenju je bil Krištof Vilhar, ta krasni, značajni človek, kakor ustvarjen za Elleno, in Ellen je bila kakor ustvarjena zanj. Razen tega jo je misel, kakšno razburjenje bo nastalo v tako imenovani »boljši« družbi, kadar se Ellen vrne s tem mladim, siromašnim možem, tako neznansko zabavala, da je sklenila že iz tega razloga zaigrati božjo previdnost.

V to je bilo pa treba, da prej ko mogoče obišče tisto Vido, ki je bila baje podobna Elleni — Vido, ki je bila Ellen skrivaj ljubosumna nanjo.

*

Pozno popoldne je bil v Silvinem in Vidinem skupnem stanovanju neznanski direndaj. Imeli sta namreč veliko pospravljanje. Navadno je obstajalo pospravljanje v tem, da sta vsako reč tako spretno prestavili, da je bil prah kar moči malo na očeh. A sčasoma so se ga bili nabrali tolikšni kupi, da sta se morali Silva in Vida, čeprav s težkim srcem, odločiti za veliko čiščenje.

Med tem se je v predsobju zdajci oglasil zvonec. Vida, prepričana, da more biti prišlec samo kak prijatelj, ki se ne bo spodtikal nad neredom, je stopila odpirat. Oblečena je bila čisto po svoje, tako, kakor se ji je zdelo pripravno za to umazano delo. Umetno zavezan turban iz rdeče rute ji je pokrival plave lase. Preko skromne pidžamice je imela višnjev kuhinjski predpasnik, ki so se mu predobro poznali sledovi obilne rabe.

TRGOVSKA HIŠA

na najbolj prometni glavni Celovški cesti v Ljubljani se radi bolezni lastnika proda. Hiša ima veliko dvorišče in veliko skladišče ter je posebno pripravna za trgovino z železnino. Ker ni take trgovine v okolici je trgovski uspeh siguren. Kupnina se plača večji del s prevzemom hipoteke. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Trgovska hiša«. 10220

RADIO 8870

popravila, zamenjava zastarelih tip za moderne

RADIO APARATE

izvrši najkulantneje

RADIOVAL LJUBLJANA

Dalmatinova ulica 13 Telefon 3363

Specijelni entel oblek, ažuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinejše delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukel.

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila zaves, pregrinjal; entlanje, izdelovanje gumbnic. Vsled najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene. 79

Drva in premog

pri

IV. SCHUMI

Dolenjska cesta

Telefon št. 2951

Technikum Konstanz am Bodensee

Tehnika v Konštanci (Technikum Konstanz). — Inženjerska šola za strojegradbo in elektrotehn., zgradbo letal in avtomobilov. Prospekti zastonj. 69

Med mestom in deželo

posreduje »Jutrov« mali oglasnik.

„OLLA" GUMMI

Uživa več decenij zaupanje milijonov ljudi

Dokazano razširjena po vsem svetu.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom »Clavèn« je mast

Zaščitni znak — Clavèn — Zaščitni znak

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča Čuvajte se ponaredbi 15

M. Hrnjak

lekarnar — Sisak

Tekstilna tovarna

Beer, Hribernik & Comp.

Št. Vid nad Ljubljano

sprejme za takojšen nastop

tkalskega mojstra, prevzemalca blaga in kosmatilca

(Rauher) s prakso. Prednost imajo vojaščine prosti jugoslovenski državljani. Lastnoročno pisane ponudbe s prepisi spričeval in zahtevki se sprejemajo do 25. t. m. 10139

V neizmerni žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je moja ljubljena soproga

Giannina Mysz

sinoči ob 21. uri nenadoma preminila.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v sredo, dne 20. t. m. ob 16. uri iz hiše »Vila Mon repos«, Črtomirova ulica 111.

Bled, dne 19. septembra 1933.

10261 **Žalujoči soprog.**

Zapustil nas je po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti naš srčnoljubljeni soprog, oče, brat in stric, gospod

dr. Viktor Slamnik

MORNARIŠKI ŠTABNI ZDRAVNIK V POK.

Pogreb predragega pokojnika bo v četrtek, dne 21. t. m. ob 10. uri dopoldne pri Št. Jurju ob Taboru.

Sv. Jurij ob Taboru, dne 19. septembra 1933.

Soproga, sin, sestra, nečakinja in ostali sorodniki. 10260

Oglasi v „Jutru" imajo siguren uspeh!

Dne 18. septembra je na Dunaju preminul upravni svetnik, gospod

Julij Bellak

Blagopokojni si je pridobil kot dolgoletni generalni ravnatelj in član uprave nevenljivih zaslug za našo družbo.

Blagega pokojnika ohranimo v trajnem častnem spominu!

Ljubljana, 19. septembra 1933.

Upravni svet Trboveljske premogokopne družbe

10259

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Rlomikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.